

CURSO 2020 - 2021

PROGRAMACIÓN

5º DE PRIMARIA

CEIP FELICIANO BARRERA

- Jorge A. Vázquez Blanco (Matemáticas, L. Galega, C. Sociais, Plástica e Valores)
- Óscar Alonso Costas (C. Naturais e L. Castelá)

INSPECTOR: José Fernando Carrasco Mera

1. <u>ÍNDICE</u>	
2. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	5
2.1.Introdución	5
2.2.Contextualización	5
2.2.1. O centro	5
2.2.2. O alumnado.....	7
2.2.3. As familias.....	7
2.2.4. Situación sociolingüística do alumnado.....	7
2.2.5. O alumnado de 5º de Educación Primaria.....	8
3. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	8
3.1.Vinculación entre as competencias clave e os obxectivos da educación primaria	9
4. PROGRAMACIÓN DAS ÁREAS.....	12
4.1. Matemáticas.....	13
4.1.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	13
4.1.2.Temporalización	24
4.1.3.Concrecións metodolóxicas	25
4.1.4.Materiais e recursos didácticos	26
4.1.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	26
4.1.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados.....	29
4.1.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.	29
4.1.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.....	30
4.2. Lingua castelá e literatura	32
4.2.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	32
4.2.2.Temporalización	49
4.2.3.Concrecións metodolóxicas	52
4.2.4.Materiais e recursos didácticos	52
4.2.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	52
4.2.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados.....	55

4.2.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.	56
4.2.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.	56
4.3. Lingua galega e literatura.....	58
4.3.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	58
4.3.2.Temporalización.....	79
4.3.3.Concrecións metodolóxicas.....	82
4.3.4.Materiais e recursos didácticos.....	83
4.3.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado.....	83
4.3.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados.....	86
4.3.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.	86
4.3.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.	87
4.4. Ciencias sociais.....	89
4.4.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e instrumentos de avaliación.....	89
4.4.2. Temporalización.....	99
4.4.3. Concrecións metodolóxicas.....	100
4.4.4. Materiais e recursos didácticos.....	101
4.4.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado.....	101
4.4.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados... ..	104
4.4.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.	104
4.4.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.	105
4.5.Ciencias da natureza.....	106
4.5.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	106
4.5.2.Temporalización.....	115

4.5.3.Concrecións metodolóxicas	116
4.5.4.Materiais e recursos didácticos	116
4.5.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	117
4.5.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados....	119
4.5.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.	120
4.5.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.....	120
4.6.Educación artística (plástica). Jorge A. Vázquez Blanco	122
4.6.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	122
4.6.2.Temporalización	127
4.6.3.Concrecións metodolóxicas	129
4.6.4.Materiais e recursos didácticos	130
4.6.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	130
4.6.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados....	133
4.6.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.	133
4.6.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.....	134
4.7. Valores sociais e cívicos. Jorge A. Vázquez Blanco	135
4.7.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	135
4.7.2.Temporalización	147
4.7.3.Concrecións metodolóxicas	148
4.7.4.Materiais e recursos didácticos	149
4.7.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	149
4.7.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados ...	152
4.7.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.	152
4.7.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.....	153

5. CRITERIOS DE PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	154
6. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE	154
7. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	155
8. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	156
9. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS E PROCESOS DE MELLORA	157
10. MEDIDAS PARA A ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL.....	158

2. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

2.1. Introducción

A Programación Didáctica do quinto curso de Educación Primaria é froito dunha reflexión e dun consenso de todo o profesorado, tendo como punto de partida Real Decreto 126/2014 e o Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia adaptando as súas propostas ao noso ámbito de actuación e ao noso entorno.

O noso Proxecto propón un modelo de ensino-aprendizaxe comprensivo que se enmarca dentro do paradigma da educación universal (global ou integral) que debe preparar a todos os cidadáns para ter éxito na vida, a través da adquisición e o desenvolvemento das Competencias Clave.

Entendemos que a función do ensino é facilitar a aprendizaxe do alumnado, axudándoo a construír, adquirir e desenvolver as Competencias Clave que lles permitan integrarse na sociedade do coñecemento e enfrontar os continuos cambios que impoñen en todas as ordes da nosa vida os rápidos avances científicos e o avance da tecnoloxía.

Así, a aprendizaxe das competencias clave, aínda que vai ligada ás áreas de coñecemento e aos estándares de aprendizaxe fixados nelas, é global e adquirírase a partir da súa contextualización en situacións reais e próximas ao alumno para que poida integrar diferentes aprendizaxes, tanto as formais, como as informais e non formais, e utilízalas de forma efectiva cando lle resulten necesarias en diferentes situacións e contextos.

A Programación docente será unha opción flexible e aberta á experimentación, podendo ser modificada e mellorada segundo o resultado da avaliación. A través da súa posta en práctica axustaremos os procesos e comprobaremos a validez e adecuación de cada un dos seus elementos.

2.2. Contextualización

2.2.1. O centro

O centro atópase nun val, no núcleo rural de O Casal, lugar da Parroquia de San Xulián de Guláns, pertencente ao Concello de Ponteareas (Pontevedra), a unha distancia de 5 Km da cabeza do municipio e a uns 26 km de Vigo. Dita parroquia conta con uns 718 habitantes (datos 2018), distribuídos en 23 entidades de poboación, nas que a maioría das vivendas son de tipo unifamiliar agrupadas en barrios dispersos.

Polo que respecta ao nivel socioeconómico da poboación de Guláns, pódese considerar de clase media-baixa. A presenza do sector secundario é practicamente inexistente e a maioría dos habitantes traballan no sector primario e terciario, sendo os homes os que fundamentalmente realizan traballos remunerados, mentres que a maioría das mulleres dedícanse ás labores do fogar e ao cultivo dos campos para autoconsumo e, aínda que en menor medida que anos atrás, parte desta produción vai destinada a unha posterior venda no mercado de Pontearreas. Caben destacar no sector primario a existencia das “Canteiras de Couso” e o cultivo de pementos, potenciado coa concesión da denominación de orixe “Pemento de Guláns”.

En canto á situación sociocultural, a parroquia de Guláns conta con diversas instalacións e actividades culturais, entre as que se atopan:

- A Avisoureira: unha casa cultural que conta cunha cafetería, un gran salón de actos, unha pequena biblioteca, tres ordenadores con acceso a internet, zona de recreo con pistas deportivas, parque infantil, ... Pola cercanía do noso centro e pola calidade das instalacións e o recinto, é habitual que realicemos algunhas actividades do centro nesta casa cultural.
- Banda de Música Unión de Guláns: unha das bandas máis antigas e con maior historia de todo Galicia.
- Escola de música da Banda de Música Unión de Guláns: está autorizada pola Consellería de Educación e asisten moitos dos alumnos/-as do centro.
- Asociación Cultural de Guláns: organiza varias actividades culturais, lúdicas e de formación (bailes de salón, ioga, pilates, actuacións, espectáculos, festas, ...)
- Comunidade de Montes San Cibrán: realiza unha labor de xestión e conservación do medio natural e subvenciona actividades e obras para toda a parroquia.
- Rancho de Reis de Guláns: un grupo que mantén vivo unhas danzas ancestrais típicas da zona sur de Pontevedra que só se bailan nas datas próximas ao Nadal. Varios alumnos/-as do centro pertencen a este grupo.
- Ao longo do ano hai outras asociacións que realizan actividades diversas nas que tamén adoita participar o alumnado do centro (comisións de festas, grupo dos rastrexos, asociación do pemento de Guláns, grupo de catequese, ...)

A vila de Pontearreas atópase a uns 9 km do centro. Alí as familias teñen acceso a biblioteca, museo, actividades culturais, ... O principal problema é que non se dispón dunha rede de transporte público adecuada, polo que moitas familias non teñen un fácil acceso á vila. Este problema existe tamén coa conexión con Vigo, que ten unha maior oferta cultural e está a uns 25 km, pero non tódalas familias dispoñen de coche propio para poder desprazarse ata alí.

2.2.2. O alumnado

Este curso contamos con 107 alumnos/-as procedentes principalmente de Guláns, Cristiñade e Ganade (Parroquia de Areas). En xeral, o alumnado pertence a familias dun nivel socioeconómico e cultural medio-baixo.

En xeral é un alumnado non conflictivo, cun ambiente familiar que se atopa dentro do considerado como normal sen problemáticas graves de risco de exclusión social, alcoholismo, drogodependencia, abandono familiar, ... Existe algún caso concreto que xa conta co apoio dos servizos sociais do Concello.

No centro non hai alumnado doutras nacionalidades. Atopamos algúns pais e nais procedentes doutros países (Portugal e Brasil) e algúns nenos/-as que, aínda que foron adoptados por familias do lugar, proceden tamén doutros países.

O alumnado, en xeral, non presenta grandes desfases entre o seu nivel de coñecemento e a súa idade. Aínda así, aproximadamente un 30% do alumnado está considerado como alumnado con necesidades educativas e precisa dunha especial atención en distintos ámbitos da aprendizaxe.

2.2.3. As familias

As familias están organizadas en torno á ANPA. A ANPA funciona ben e adoita coordinarse de forma moi correcta co centro e coas familias. Tamén adoitan ter propostas interesantes para o alumnado e para o centro. Todo isto redunda en beneficio da boa relación existente entre tódolos membros da comunidade educativa.

As familias adoitan estar sempre dispostas a colaborar co centro en todo o que se lles pide. En xeral, salvo raras excepcións, preocúpanse pola educación dos seus fillos e fillas, asistindo de maneira periódica ás reunións cos titores, así como ás reunións xerais e ás distintas actividades organizadas polo centro. Ademais sempre colaboran nas actividades que propoñen os distintos equipos de dinamización e os titores e titoras.

Dende o centro mantense coas familias unha comunicación continua e eficaz a través de distintos medios (circulares, teléfono, reunións, ...).

No que respecta a aquelas familias cunha situación problemática ou delicada, mantense un contacto frecuente cos servizos sociais do Concello de Pontearreas.

2.2.4. Situación sociolingüística do alumnado

Polo que respecta ao alumnado, a pesar de pertencer a un medio rural, a maioría fala castelán. Cada ano vaise perdendo un número maior de galego falantes.

2.2.5. O alumnado de 5º de Educación Primaria

A aula de 5º está composta por 17 alumnos/as (9 nenas e 8 nenos). Hai unha alumna que repite curso despois de non superar o ano pasado as materias de C. Naturais, C. Sociais, L. Galega, L. Castelá, Matemáticas e Inglés.

Todo alumnado ten superados os obxectivos de tódalas materias do 4º curso de primaria. Teñen as competencias clave adquiridas.

Na materia de valores sociais e cívicos / relixión católica, 1 alumno sae da aula co mestre de relixión e 16 quedan co mestre en valores sociais e cívicos.

3. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Enténdese por competencias as capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

Unha competencia supón a combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz. Xa que logo, as competencias considéranse como coñecemento na práctica, un coñecemento adquirido a través da participación activa en prácticas sociais que, como tales, se poden desenvolver tanto no contexto educativo formal, a través do currículo, coma nos contextos educativos non formais e informais; conceptualízanse como “un saber facer” que se aplica a unha diversidade de contextos académicos, sociais e profesionais.

- ✓ Comunicación lingüística (CCL).
- ✓ Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
- ✓ Competencia dixital (CD).
- ✓ Aprender a aprender (CAA).
- ✓ Competencias sociais e cívicas (CSC).
- ✓ Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- ✓ Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e reconfiguración dos contidos dende un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Enténdese por obxectivos os referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

3.1.Vinculación entre as competencias clave e os obxectivos da educación primaria

OBXECTIVOS	COMPETENCIAS CLAVE
<p>a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</p>
<p>b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender</p>
<p>c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender Comunicación lingüística.</p>
<p>d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Conciencia e expresións culturais</p>
<p>e) Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as dúas linguas.</p>	<p>Comunicación lingüística. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.</p>
<p>f) Adquirir, cando menos, nunha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.</p>	<p>Comunicación lingüística. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.</p>

<p>g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.</p>	<p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</p> <p>Aprender a aprender.</p> <p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</p>
<p>h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.</p>	<p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</p> <p>Aprender a aprender.</p> <p>Sociais e cívicas.</p> <p>Conciencia e expresións culturais.</p>
<p>j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.</p>	<p>Conciencia e expresións culturais.</p> <p>Comunicación lingüística.</p> <p>Dixital.</p>
<p>k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.</p>	<p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</p> <p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</p> <p>Sociais e cívicas.</p>
<p>l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.</p>	<p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</p> <p>Sociais e cívicas.</p>
<p>m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.</p>	<p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</p> <p>Sociais e cívicas.</p> <p>Conciencia e expresións culturais.</p>
<p>n) Fomentar a educación vial e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.</p>	<p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</p> <p>Sociais e cívicas.</p>

<p>o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, destacando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.</p>	<p>Sociais e cívicas.</p> <p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</p> <p>Conciencia e expresións culturais.</p>
--	---

4. PROGRAMACIÓN DAS ÁREAS

Enténdese por **contidos** o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias.

Enténdese por **criterios de avaliación** o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

Enténdese por **estándares de aprendizaxe** as especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Deben ser observables, medibles e avaliábeis, e permitir graduar o rendemento ou logro alcanzado. Deben contribuír a facilitar o deseño de probas estandarizadas e comparables.

Os criterios de avaliación relaciónanse directamente cos estándares de aprendizaxe avaliábeis, que non son máis que concrecións dos propios criterios, e eses estándares conéctanse coas competencias clave. Por outra banda, os criterios de avaliación describen o que se pretende lograr en cada disciplina, e, neste sentido, os contidos non son máis que os medios para acadalos.

En cada área os contidos agrúpanse en bloques, o que non supón unha secuencia nin implica unha organización pechada; pola contra, permite organizar de diferentes formas os elementos curriculares e adoptar a metodoloxía máis axeitada ás características das aprendizaxes e do grupo de alumnos e alumnas aos que van dirixidos.

Enténdese por **grao de consecución** o nivel mínimo de adquisición de cada un dos estándares de aprendizaxe e, polo tanto, está directamente relacionado con estes, xa que se trata do seguinte nivel de concreción dos mesmos. Este seguinte nivel de concreción, ven a establecer o grao mínimo de consecución que se esixe para que o alumnado poida superar a materia.

Enténdese por **procedementos de avaliación** o xeito de avaliar, as probas, ferramentas ou instrumentos de avaliación. Existe unha gran variedade de medios para avaliar, que van dende a tradicional proba escrita ata a observación directa, pero ningún deles é completo sen os outros. A elección dos máis apropiados depende en gran medida do tipo de actividade de que se trate. É necesario, por tanto, escoller en cada momento o instrumento de avaliación máis adecuado ás nosas necesidades. Dada a cantidade de elementos de ensinanza a avaliar, os procedementos han de

ser ricos e variados, proporcionando información dende distintos puntos de vista. Debido a isto, é necesario recorrer a estratexias educativas que busquen avaliacións de tipo cualitativo e non unicamente cuantitativas.

4.1. Matemáticas

4.1.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.1.1. Identifica patróns, regularidades e leis matemáticas en situacións de cambio, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica os patróns e regularidades que existen no redondeo dos números naturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2 Coñecer algunhas características do método do traballo científico en contextos de situacións problemáticas a resolver. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.2.1. Realiza estimacións sobre os resultados esperados e contrasta a súa validez valorando as vantaxes e os inconvenientes do seu uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estima o resultado dunha multiplicación para resolver o problema sen calcular o resultado exacto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.3.1. Distingue entre problemas e exercicios e aplica as estratexias idóneas para cada caso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue os problemas das actividades, sabe escoller a mellor operación nos problemas e entende o mecanismo de resolución das actividades de escritura, comparación e redondeo de números de ata oito cifras, números romanos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CSIEE ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.3.2. Iniciase na formulación de preguntas e na busca de respostas apropiadas, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formúlase preguntas e respostas que demostran a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
			tanto no estudo dos conceptos coma na resolución de problemas.	comprensión do enunciado dos problemas	▪ CCL	▪ Proba oral
▪ b ▪ g	▪ B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	▪ B1.4. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	▪ MTB1.4.1. Toma decisións nos procesos de resolucións de problemas valorando as consecuencias destas e a súa conveniencia pola súa sinxeleza e utilidade.	▪ Comprende a importancia de entender ben os enunciados dos problemas para saber resolvelo.	▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE	▪ Observación
▪ b ▪ g	▪ B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	▪ B1.5. Reflexionar sobre as decisións tomadas, aprendendo para situacións semellantes futuras.	▪ MTB1.5.1. Iníciase na reflexión sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras semellantes.	▪ Reflexiona sobre o proceso de resolución dos problemas, valorando as ideas clave e aprendendo para situacións futuras similares.	▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE	▪ Observación
BLOQUE 2. NÚMEROS						
▪ b ▪ e ▪ g ▪ h	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Números enteiros, decimais e fraccións. ▪ B2.2. A numeración romana. ▪ B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. ▪ B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras. ▪ B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. ▪ B2.6. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras. 	▪ B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. ▪ MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e escribe os números romanos. ▪ Le, escribe e ordena: números de ata 9 cifras, lonxitudes, capacidades 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCEC ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita ▪ Observación ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. O número decimal: décimas, centésimas e milésimas. ▪ B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. ▪ B2.9. Os números decimais: valor de posición. ▪ B2.10. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo. 					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. ▪ B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. ▪ B2.11. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. ▪ B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. ▪ B2.9. Os números decimais: valor de posición. ▪ B2.12. Redondeo de números decimais ás décima, centésima ou milésima máis próxima. ▪ B2.13. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e millares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. ▪ MTB2.2.2. Ordena números enteiros, decimais e fraccións básicas por comparación, representación na recta numérica e transformación duns noutros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Interpreta o valor de posición de cada unha das cifras dun número de ata oito cifras. ▪ Compara fraccións por representación na recta numérica e en figuras xeométricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita ▪ Observación ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
▪ g	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. ▪ B2.12. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. ▪ B2.15. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calcula fraccións equivalentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redondea números naturais ao milleiro máis próximo, e números decimais ás centésimas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Compara fraccións aplicando a relación entre fracción e número decimal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.16. Estimación de resultados. ▪ B2.17. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. ▪ B2.18. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Utilizar os números enteiros, decimais e fraccionarios para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opera cos números coñecendo o significado das parénteses e a xerarquía da resta e a división. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e escribe os números romanos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estima e comproba o resultado de diferentes operacións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
▪ g	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.19. Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.5.1. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> B2.20. Identificación e uso dos termos propios da división. B2.21. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. B2.22. Operacións con fraccións. B2.23. Operacións con números decimais. B2.24. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. 	<p>procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.</p>	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.5.2. Realiza operacións con números decimais. 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza sumas, restas, multiplicacións e divisións con números decimais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B2.16. Estimación de resultados. B2.24. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. B2.25. Automatización de algoritmos. B2.26. Descomposición de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa. B2.27. Descomposición de números naturais atendendo o valor de posición das súas cifras. B2.28. Construción de series ascendentes e descendentes. B2.29. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.6.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza sumas, multiplicacións e restas con números naturais para calcular orzamentos, capacidades, distancias 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.6.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> Descompón números naturais nos seus factores máis pequenos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.6.3. Identifica múltiplos e divisores empregando as táboas de multiplicar. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica múltiplos e divisores dun determinado número utilizando as táboas de multiplicar 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> MTB2.6.4. Calcula os primeiros múltiplos dun número dado. 	<ul style="list-style-type: none"> Calcula os primeiros múltiplos dos números 2, 3, 4 e 5. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.30. Obtención de todos os divisores de calquera número menor 100. ▪ B2.31. Descomposición de números decimais atendendo o valor de posición das súas cifras. ▪ B2.32. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. ▪ B2.33. Utilización da calculadora. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.5. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calcula todos os divisores dos números 40, 12, 16, 8, 11 e 15. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.6. Calcula o mcm e o mcd. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calcula os múltiplos e divisores dun número dado 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.7. Descompón números decimais atendendo o valor de posición das súas cifras. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica o valor posicional das cifras dos decimais antes de calcular as divisións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.8. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora estratexias de cálculo mental para sumar, restar, multiplicar e dividir números. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.9. Estima e redondea o resultado de un cálculo valorando a resposta. 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estima e calcula o resultado aproximado de distintas operacións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.17. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. ▪ B2.34. Resolución de problemas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.7.1 Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resolve problemas cuxa resolución require o uso de dúas ou máis operacións: multiplicacións, divisións e restas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.7.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Revisa e interpreta a solución dos problemas utilizando as 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
			revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	preguntas intermedias que formulou.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE 	
BLOQUE 3. MEDIDA						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. ▪ B3.2. Realización de medicións. ▪ B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades, masas e superficies de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas e superficies; elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escolle a unidade adecuada para expresar o resultado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mide cunha regra a lonxitude dos segmentos e expresa o resultado coa unidade adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. ▪ B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. ▪ B3.6. Comparación de superficies de figuras planas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Operar con diferentes medidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa e superficie en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza operacións con medidas de lonxitude, masa e capacidade, dando o resultado na unidade determinada de antemán. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.2.2. Expressa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Transforma medidas de lonxitude, masa e capacidade de forma complexa a simple e viceversa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	<p>por superposición, descomposición e medición.</p> <ul style="list-style-type: none"> B3.7. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume. 		<ul style="list-style-type: none"> MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. 	<ul style="list-style-type: none"> Compara lonxitudes superficies, masas e capacidades establecendo a relación entre as diferentes unidades empregadas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> MTB3.2.4. Compara superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición. 	<ul style="list-style-type: none"> Compara superficies establecendo a relación entre as diferentes unidades empregadas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> g 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Unidades de medida do tempo e as súas relación. B3.9. Equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos. B3.10. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais. B3.11. Cálculos con medidas temporais. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB3.3.1. Realiza equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece e usa as unidades de medida do tempo no sistema sesaxesimal e establece relacións entre os días, horas, minutos e segundos 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> g 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. O sistema sesaxesimal. B3.13. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB3.4.1. Identifica o ángulo como medida dun xiro ou abertura. 	<ul style="list-style-type: none"> Utiliza os conceptos de xiro e abertura para determinar ou representar ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> MTB3.4.2. Mide ángulos usando instrumentos convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> Mide ángulos utilizando un transportador. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B3.14. Resolución de problemas de medida. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o 	<ul style="list-style-type: none"> MTB3.5.1. Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando... e tomando 	<ul style="list-style-type: none"> Resolve problemas de medida de lonxitudes, superficie, masas e capacidades explicando o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
		proceso aplicado para a resolución de problemas.	decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.			
BLOQUE 4. XEOMETRÍA						
g	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Posicións relativas de rectas e circunferencias. ▪ B4.2. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... ▪ B4.3. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. ▪ B4.4..A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.1.1. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica os ángulos agudos, chans e obtusos, consecutivos e adxacentes, opostos polo vértice, traza a bisectriz. Traza a mediatriz dun triángulo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.1.2. Traza unha figura plana simétrica doutra respecto dun eixe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Traza figuras planas simétricas doutras catro respecto dos eixes indicados 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.1.3. Realiza ampliacións e reducións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de realizar ampliacións e reducións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. ▪ B4.6. Clasificación de triángulos atendendo aos seus lados e os seus ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.2.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calcula a área do cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo, dos polígonos regulares e do círculo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.2.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica o concepto de superficie de figuras para realizar cálculos sobre un bosquejo e para interpretar unha situación da vida cotiá (pintar un decorado). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
g	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Clasificación de cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.3.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica os elementos básicos da circunferencia e do círculo: centro, radio, diámetro, corda, arco, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	Clasificación dos paralelepípedos. <ul style="list-style-type: none"> B4.8. Concavidade e convexidade de figuras planas. B4.9. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. 		raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	tanxente e sector circular. Calcula, o perímetro da circunferencia e o círculo.		
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.3.2. Utiliza a composición e descomposición para formar figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras. 	<ul style="list-style-type: none"> Utiliza pezas para formar figuras planas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> b e g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.10. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.4.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización. 	<ul style="list-style-type: none"> Resolve problemas xeométricos que impliquen un dominio dos conceptos da lonxitude da circunferencia e do número pi e do concepto de volume de corpos xeométricos 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA CCL CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> Reflexiona sobre o proceso de resolución dun problema de xeometría: revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados e comproba e interpreta as solucións no contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE						
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun 	<ul style="list-style-type: none"> MTB5.1.1. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica a moda, e a media como parámetros estatísticos sinxelos 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. B5.3. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais. 	<p>conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.</p>	<p>media aritmética, a moda e o rango.</p> <ul style="list-style-type: none"> MTB5.1.2. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica datos e interpreta mensaxes que aparecen en distintos tipos de gráficos 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> b e g 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB5.2.1. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica datos e interpreta mensaxes que aparecen en diferentes tipos de gráficos 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica unha bolsa que contén bólas de diferentes cores cunha situación de carácter aleatorio e utiliza a terminoloxía propia do azar para a describir. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> MTB5.3.2. Realiza conxecturas e estimacións sobre algúns xogos (moedas, dados, cartas, loterías...). 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza estimacións sobre os resultados duns dados 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> b e g 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o 	<ul style="list-style-type: none"> MTB5.4.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, 	<ul style="list-style-type: none"> Resolve problemas elaborando unha táboa estatística e gráficas de barras a partir da información contida na imaxe das tacholas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CAA CCL CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
		proceso aplicado para a resolución de problemas.	construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reflexiona sobre a información estatística proporcionada no diagrama de barras: comproba o resultado numericamente e revisa as operacións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita

4.1.2. Temporalización

Con respecto a temporalización A POBOACIÓN DE ESPAÑA E DE EUROPA

dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos cinco primeiros temas que son:

UNIDADE 1: Os números naturais

UNIDADE 2: Operacións con números naturais

UNIDADE 3: Números decimais

UNIDADE 4: Fraccións

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 6 ao 10 que son:

UNIDADE 5: Medida da lonxitude

UNIDADE 6: Medida de capacidade e masa

UNIDADE 7: Medida do tempo

UNIDADE 8: Medida de superficie

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 11 ao 15 que son:

UNIDADE 9: Ángulos

UNIDADE 10: Figuras planas

UNIDADE 11: Orientación no plano e no espazo

UNIDADE 12: Representación de datos

Debemos ter en conta que esta planificación é flexible, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.1.3. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizado, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais.

Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formaremos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Todo isto en canto a seguridade debido a situación actual de pandemia o aconselle, se non se intentará a relación empregando os chat e foros para traballo en equipo.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave.

Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real.

Na medida das posibilidades, e aproveitando a nosa participación no proxecto E-dixgal, empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas.

Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.1.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto dixitais, portátil, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, biblioteca, saídas (cando se poda)...

4.1.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas na clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumos, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo (Sempre que se poda)

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo neste intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 60 % da nota, a actitude cara a materia o 10 % e o traballo persoal e en grupo o 30 %

→ Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.

- O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.
- Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación das competencias clave reflectiranse na **acta de avaliación final** de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.1.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.1.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.

B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude.

B3.6. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade e masa.

Adquirir coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.

B5.1. Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos

B5.2. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas.

Chegados os temas de lonxitude, superficie, masa, capacidade e tempo, así como cálculo de áreas e conceptos básicos de Estatística e probabilidade, farase un repaso dos contidos de cuarto. Ademais farase unha avaliación inicial ao principio de cada tema para saber exactamente dende onde partimos na aprendizaxe e comezar a repasar os conceptos necesarios de cuarto de primaria que quedasen sen dar ou estean esquecidos.

4.1.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Matemáticas)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.5. Reflexionar sobre as decisións tomadas, aprendendo para situacións semellantes futuras.	MTB1.5.1. Iníciase na reflexión sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras semellantes.
B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
B2.4. Utilizar os números enteiros, decimais e fraccionarios para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	MTB2.4.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.
B2.6. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.	MTB2.6.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás.
B2.7. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB2.7.1 Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.
B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.	MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas e superficies; elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.
B3.2. Operar con diferentes medidas.	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa e superficie en

	forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.
B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.	MTB4.1.1. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...
B4.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB4.4.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.
B5.1. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.	MTB5.1.2. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.

4.2. Lingua castelá e literatura

4.2.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR						
a c e	B.1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, escoita atenta e incorporación ás intervencións dos e das demais.	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de empregar a lingua oral axustándose ao grao de formalidade preciso 	CCL CAA CSC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			LCB1.1.2. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade.	<ul style="list-style-type: none"> Explica de maneira razoada e argumentada como se presentaría oralmente en diferentes situacións comunicativas que requiren un uso formal da lingua 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía.	<ul style="list-style-type: none"> Participa nunha conversación achegando ideas ou reflexións sobre un tema, escoitando as opinións dos seus compañeiros sobre este tema. 	CCL CAA CSC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
e	B.1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala nas producións propias.	LCB1.2.1. Emprega recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais, recoñecendo o valor complementario e modificador destes.	<ul style="list-style-type: none"> Emprega os acenos, a ollada e outros recursos non lingüísticos para reforzar a súa mensaxe en presentacións orais, diálogos e situacións comunicativas da vida cotiá. 	CCL AA CSC CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Análise das producións

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
			LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume axeitados.	<ul style="list-style-type: none"> Axusta o ton e o volume da voz e vocaliza correctamente en presentacións persoais, exposicións e relatos orais. 	CCL CCEC CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			LCB1.2.3. Interpreta de forma global o sentido de elementos básicos do texto (léxico e locucións).	<ul style="list-style-type: none"> Interpreta o sentido de expresións propias dos textos narrativos e dos diálogos. 	CCL CSC CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
a b e	B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario axeitado e estrutura coherente.	LCB1.3.1. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado.	<ul style="list-style-type: none"> Expresa unha opinión durante un diálogo ou un debate nun texto oral estruturado e empregando razoamentos e léxico adecuados. 	CCL CSC CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			LCB1.3.2. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situacións de comunicación: - diálogos -exposicións orais seguindo modelos e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> Participa nunha conversación colectiva no que se opina sobre un tema respectando os puntos de vista das demais persoas e participando por propia iniciativa. 	CCL CD CAA CSC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			LCB1.3.3. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	<ul style="list-style-type: none"> Emprega argumentos e razoamentos lóxicos para explicar a súa opinión sobre diferentes aspectos dos personaxes e a trama dun relato. 	CCL CAA CSC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
e	B1.4. Dedución das palabras polo contexto. Interese pola ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.	B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso	LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> Emprega un léxico adecuado para explicar as súas afeccións e os trazos do seu propio carácter ou personalidade. 	CCL CAA CSC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			LCB1.4.2. Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas.	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece os diferentes significados de palabras ou expresións a partir da consulta nun dicionario e identifica a acepción da palabra que corresponde a un contexto oracional determinado. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
b e	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais dos textos orais, e identificar ideas ou valores non explícitos accesibles á súa idade.	LCB1.5.1. Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso cotián no ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais	<ul style="list-style-type: none"> Escoita un relato e sinala as súas partes, personaxes e elementos principais. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía de textos orais atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	<ul style="list-style-type: none"> Escoita textos orais expositivos sobre recursos e tipoloxías textuais orais, recoñece o tema e identifica os recursos expresivos e as características dos textos orais descritos no texto. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión interpretativa.	<ul style="list-style-type: none"> Escoita textos pertencentes ás principais tipoloxías textuais (exposición, descrición, narración, diálogo...) e responde actividades de comprensión sobre eles. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba Oral
			LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectivo.	<ul style="list-style-type: none"> Completa un esquema a partir da información extraída dun texto oral. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
					CMCT	
b e	B1.6. Reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese.	B1.6. Memorizar e reproducir textos axeitados á súa idade, seus gustos e intereses, utilizando con creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	LCB1.6.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios e propios, axeitados aos seus gustos e intereses.	<ul style="list-style-type: none"> Memoriza e reproduce cunha entoación e dicción adecuadas textos breves 	CCL CAA CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
b e	B1.7. Produción de textos orais segundo a súa tipoloxía segundo os diferentes formatos e intencións comunicativas.	B1.7. Producir textos orais breves e sinxelos adecuados ao nivel dos xéneros máis habituais imitando modelos: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	<p>LCB1.7.1. Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos</p> <p>LCB1.7.1. Organiza e planifica o discurso axeitándose aos diferentes modos discursivos(narrar, expoñer, describir, informarse, dialogar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Constrúe textos orais utilizando recursos das principais tipoloxías textuais a partir dun modelo. Expón un relato, unha lenda ou un mito empregando acenos de forma expresiva e dramatizando breves fragmentos da súa exposición. 	CCL CMCT CAA CSIEE CCL CAA CCEC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral Observación Proba oral
a b e	B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.8. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo á súa idade.	<p>LCB1.8.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, para obter información e verificar a comprensión.</p> <p>LCB1.8.2. Participa en enquisas e entrevistas, asegurándose mediante preguntas adecuadas, da comprensión propia e por parte da persoa interlocutora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Participa nunha conversación colectiva no que se opina sobre a conduta, os sentimentos ou o carácter dos personaxes que protagonizan un relato literario. E quen de formular e responder preguntas axeitadas para unha entrevista 	CCL CAA CSC CSIEE CCL CAA CSC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral Observación Proba oral

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
			LCB1.8.3. Participa en debates explicando as súas opinións e ideas, emitindo xuízos persoais fundamentados sobre os temas e coa profundidade propia da súa idade.	<ul style="list-style-type: none"> Presenta oralmente opinións e argumentos de forma ordenada sobre como se debe empregar a lingua en distintas situacións comunicativas concretas. 	CCL CAA CSC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
b d e	B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.9. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de outras persoas.	LCB1.9.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	<ul style="list-style-type: none"> Presenta un resumo tomando como referencia os datos de diferentes medios tecnolóxicos 	CCL CD CAA CSC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			LCB1.9.2. Transforma en noticias feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos.	<ul style="list-style-type: none"> Copia ou parafrasea feitos cotiás transformándoos en noticias 	CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			LCB1.9.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas de interese, seguindo modelos.	<ul style="list-style-type: none"> Realiza entrevistas e reportaxes seguindo un modelo dado 	CCL CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER						
e	B2.1. Lectura en silencio e voz alta de distintos tipos de texto.	B2.1. Ler, en voz alta e en silencio, diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	<ul style="list-style-type: none"> Le un relato breve de forma fluída cunha entoación adecuada e unha dicción correcta en función da situación narrativa e das emocións expresadas polos personaxes. 	CCL CAA CSC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			LCB2.1.2. Lee en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.	<ul style="list-style-type: none"> Le fragmentos literarios breves en silencio, cunha velocidade 	CCL CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
				adecuada e de forma comprensiva.	CAA	
			LCB2.1.3. Comprende información global e específica en textos de diferente tipoloxía do ámbito escolar e social.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica a intención comunicativa dunha serie de mensaxes ou argumentos. 	CCL CAA CSC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral Proba escrita
			LCB2.1.4. Resume textos lidos de diferente tipoloxía e adecuados a súa idade, reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais.	<ul style="list-style-type: none"> Le un texto breve e describe as súas partes principais en función do seu contido. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral Proba escrita
e	B2.2. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótese de significado e comprobación. Recoñecemento básico da tipoloxía textual.	B2.2. Utilizar as estratexias de control do proceso lector (anticipación do significado, formulación de hipóteses, uso do dicionario, relectura).	LCB2.2.1. Utiliza o título e as ilustracións para activar coñecementos previos sobre o tema, axudándose deles para acceder máis doadamente ao contido dun texto.	<ul style="list-style-type: none"> Aproveita os seus propios coñecementos de diferentes disciplinas académicas para comprender textos literarios de diversa tipoloxía. 	CCL CAA CMCT	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			LCB2.2.3. Identifica as palabras clave dun texto.	<ul style="list-style-type: none"> Le o recadro de vocabulario que acompaña a lectura inicial do tema e asimila a importancia do seu coñecemento para comprender con exactitude o texto do relato. 	CCL CAA CCEC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			LCB2.2.4. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións e esquemas que o acompañan.	<ul style="list-style-type: none"> Reforza e anticipa o contido dunha lectura a partir do título e da ilustración que acompaña un relato. 	CCL CAA CCEC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Proba oral

Obxec.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Gráo de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
			LCB2.2.5. Relaciona a información contida nos gráficos e ilustracións e a relaciona coa información que aparece no texto.	<ul style="list-style-type: none"> Analiza a información presentada en iconas e relaciona cada imaxe coa súa correspondente actividade. 	CCL CMCT CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Proba oral
			LCB2.2.6. Interpreta mapas conceptuais sinxelos.	<ul style="list-style-type: none"> Axúdase dun mapa conceptual ou dun esquema para recoñecer o contido básico un texto expositivo e identificar a súa idea principal e as súas ideas secundarias. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Proba oral
b e	B2.3. Lectura habitual de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.4. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.5. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.	B2.3. Ler por propia iniciativa e con diferentes finalidades textos de tipoloxía diversa.	LCB2.3.1. Programa de xeito autónomo un tempo semanal para ler diferentes textos.	<ul style="list-style-type: none"> Inclúe e realiza actividades de lectura nunha planificación do tempo persoal e de estudo. 	CCL CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Proba oral
			LCB2.3.2. Le voluntariamente en función dos seus gustos e finalidade persoal.	<ul style="list-style-type: none"> Presta atención ao texto Lectura recomendada do tema, le o argumento da obra recomendada e acostuma ler voluntariamente a lectura proposta. 	CCL CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación
b e i	B2.6. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe, información e lecer. B2.7. Lecturas dos libros establecidos no Plan lector.	B2.4. Utilizar diferentes fontes e soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais.	LCB2.4.1. Consulta na biblioteca diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> Realiza pequenas investigacións ou buscas de información sobre un tema proposto sintetizando adecuadamente a información obtida na Internet e en diferentes soportes dixitais ou bibliográficos. 	CCL CD CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			LCB2.4.2. Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma.	<ul style="list-style-type: none"> Valora a biblioteca como un lugar de lecer, cultura e enriquecemento persoal, onde debe comportarse de forma ordenada e silenciosa. 	CCL CD CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
					CSIEE	
			LCB2.4.3. Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, xénero.	<ul style="list-style-type: none"> Explica brevemente o argumento dun relato. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral Proba escrita
			LCB2.4. 4. Selecciona lecturas con criterio persoal e manifesta a súa opinión sobre os textos lidos.	<ul style="list-style-type: none"> Describe ou valora xéneros literarios a partir da lectura de diversos textos. 	CCL CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
a b e	B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.5. Mostra interese por manter unha biblioteca propia.	LCB2.5.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	<ul style="list-style-type: none"> Mantén o material limpo e organizado. 	CCL CAA CSC	<ul style="list-style-type: none"> Observación
a e	B2.9. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.6. Identificar a estrutura organizativa de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación da súa intención e significado.	LB2.6.1. Identifica a intención comunicativa de textos xornalísticos e publicitarios. Diferenza entre información e publicidade.	<ul style="list-style-type: none"> Diferencia aspectos dun texto informativo e outro publicitario e as súas características. 	CCL CAA CD	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			LCB2.6.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos publicitarios.	<ul style="list-style-type: none"> Comprende expresións metafóricas, xogos de palabras, adiviñas... 	CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
e i	B2.10. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	B2.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	LCB2.7.1. Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	<ul style="list-style-type: none"> Busca e interpreta información na Internet para responder preguntas sobre diferentes temas. 	CCL CD CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita

Obxec.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Gráo de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR						
e i	<p>B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades</p> <p>B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia e substitucións básicas.</p> <p>B3.3. Coherencia nas secuencias de ideas e feitos e no mantemento do tema.</p> <p>B3.4. Aplicación das normas ortográficas. Acentuación.</p>	<p>B3.1. Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, con coherencia, aplicando as regras ortográficas e coidando a caligrafía, a orde e a presentación.</p>	<p>LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas...</p>	<ul style="list-style-type: none"> Redacta diversos tipos de textos relacionados con distintas áreas do coñecemento 	<p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CAA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Observación
			<p>LCB3.1.2. Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e ortográficas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Redacta un texto empregando de forma correcta os conectores e redactando con claridade e orde as ideas expostas. 	<p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p> <p>CCEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Observación
			<p>LCB3.1.3. Escribe, de forma creativa, diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Escribe diferentes tipos de textos con creatividade aplicando as características propias do xénero. 	<p>CCL</p> <p>CCA</p> <p>CSIEE</p> <p>CCEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Observación
			<p>LCB3.1.4. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Planifica, prepara e estrutura información obtida sobre un tema para redactar correctamente un texto. 	<p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p> <p>CCEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obxec.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Gráo de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
			LCB3.1.5. Presenta un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.	<ul style="list-style-type: none"> Elabora un traballo sobre un tema con información obtida na Internet cunha boa presentación, combinando de modo adecuado textos con imaxes. 	CCL CD CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			LCB3.1.6. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza.	<ul style="list-style-type: none"> Escribe textos de distinta tipoloxía esforzándose por os presentar con caligrafía clara e limpeza e de acordo cos requirimentos de cada tipoloxía textual. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación
b e	B3.5. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros.	B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	<ul style="list-style-type: none"> Escribe con interese e mostra interese polas producións dos seus compañeiros 	CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> Observación
b e i	B3.6. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...) B3.7. Textualización en frases con secuencia lineal. B3.8. Revisión e mellora do texto. B3.9. Realización de ditados, interpretando previamente o seu contido.	B3.3. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas.	LCB3.3.1. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos. LCB3.3.2. Reproduce textos ditados, logo de identificar o sentido global e a información específica neles. LCB3.3.3. Emprega, de xeito guiado e seguindo modelos, estratexias de planificación, procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	<ul style="list-style-type: none"> Acentúa correctamente palabras identificando a sílaba tónica e aplicando correctamente as regras de acentuación. Prepara un ditado antes da súa realización lendo o texto e revisando posibles dúbidas ortográficas, gramaticais ou léxicas axudándose ocasionalmente do dicionario. Selecciona información ortográfica relevante e sintetízaa nun texto a modo de ficheiro dixital. 	CCL CAA CCL CCL CD CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Observación Proba escrita Observación

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
			LCB3.3.4. Redacta o texto e revisao para melloralo, utilizando borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito.	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece e emprega na redacción de producións propias a finalidade dun texto argumentativo e a súa estrutura. 	CCL CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			LCB3.3.5. Amosa na evolución dos seus escritos interese e esforzo por escribir correctamente de forma persoal.	<ul style="list-style-type: none"> Redacta narracións relatando situacións ficticias ou reais de forma imaxinativa e creativa. 	CCL CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
e	B3.10. Uso autónomo do dicionario, incorporando a súa consulta aos seus hábitos de escritura.	B3.4. Utilizar de xeito autónomo o dicionario.	LCB3.4.1. Utiliza habitualmente o dicionario en diferentes soportes, no proceso de escritura.	<ul style="list-style-type: none"> Emprega o dicionario para comprender termos dunha lectura, resumila e expresar ideas con palabras novas. 	CCL CAA CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Observación
b e h i	B3.11. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic.	B3.5. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas do área.	LCB3.5.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais, revistas etc.)	<ul style="list-style-type: none"> Elabora gráficos coa información obtida na Internet. 	CCL CAA CD	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis...facendo ilustracións e buscando imaxes dixitais para facilita a súa comprensión ou mellorar a súa presentación.	<ul style="list-style-type: none"> Escribe textos con creatividade a partir dun modelo e utilizando os elementos propios de esa tipoloxía textual. 	CCL CAA CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Observación
a d e	B3.12. Uso da linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos.	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	<ul style="list-style-type: none"> Expresa unha opinión razoada e argumentada de por que o comportamento dun personaxe é correcto ou incorrecto. 	CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
b e i	B3.13. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	B3.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	LCB3.7.1. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar e ilustrar os textos, buscar información, crear táboas e gráficas	<ul style="list-style-type: none"> Manexa un ordenador e localiza e selecciona en Internet información sobre un tema 	CCL CD CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación
e	B3.14. Produción de textos segundo Plan de escritura do centro	B3.8. Escribir os textos establecidos no plan de escritura.	LCB3.8.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	<ul style="list-style-type: none"> Elabora en cada unidade o texto indicado no apartado de expresión escrita, aplicando estratexias propias de cada tipoloxía textual aprendidas ao longo da unidade. 	CCL CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións Proba escrita
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA						
e	B4.1. A palabra. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra. B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes.	B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras. LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos. LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica e clasifica as categorías gramaticais das distintas palabras incluídas nun texto dado. Constrúe unha oración ou un texto empregando correctamente as formas verbais Recoñece familias de palabras en textos ou listaxes de palabras. 	CCL CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Proba oral Observación Análise das producións Proba escrita Análise das producións
e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións	B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita.	<ul style="list-style-type: none"> Escribe unha mesma mensaxe ou información empregando distintas modalidades oracionais. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Gráo de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
	<p>concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.</p> <p>B4.4. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, adxectivos e verbos.</p> <p>B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.</p> <p>B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais básicos.</p>		<p>LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sabe o significado de diferentes sufixos ou prefixos axudándose do dicionario e entende como se empregan ditos sufixos para formar palabras novas. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións Proba escrita
			<p>LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece nun texto os distintos tipos de palabras e emprégoas correctamente as súas producións. 	CCL	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións Proba escrita
			<p>LCB4.2.4. Utiliza diversos conectores básicos entre oracións nos textos orais e escritos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Coñece e asimila a estrutura Introducción, Desenvolvemento, Desenlace empregada nun texto e os mecanismos máis habituais de coherencia e cohesión textual. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións Proba escrita
			<p>LCB4.2.5. Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Indica o pronome persoal que corresponde ao suxeito elíptico dunha oración. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Análise das producións
e	<p>B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.</p>	<p>B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.</p>	<p>LCB4.3.1. Coñece a estrutura do dicionario e úsao, en diferentes soportes para buscar o significado de calquera palabra (derivados, sinónimos etc.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> Utiliza o dicionario para aclarar dúbidas ortográficas, gramaticais ou de uso dalgunhas palabras. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<p>LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece os cambios ou connotacións de significado e selecciona a correcta en función do tipo de texto 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións
			<p>LCB4.3.3. Utiliza as normas ortográficas axeitadas ao nivel e aplícaas nas súas producións escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Corrixe erros ortográficos nun texto. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións

Obxec.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
e	<p>B4.8. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos.</p> <p>B4.9. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación. Signos de puntuación.</p> <p>B4.10. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.</p>	B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo nos diferentes tipos de producións.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica diferentes tipos de palabras e emprégoas correctamente. 	CCL CAA CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións
			LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica e transforma o xénero e o número dos diferentes tipos de palabras. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións
			LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	<ul style="list-style-type: none"> Corrixe erros de acentuación nun texto. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións
			LCB4.4.4. Utiliza os signos de puntuación nas súas producións escritas.	<ul style="list-style-type: none"> Puntúa correctamente textos tendo en conta as normas de puntuación e o seu contido. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita
			LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til nos textos de elaboración propia.	<ul style="list-style-type: none"> Aplica as normas do uso do til na elaboración dos textos do apartado de expresión escrita de cada unidade. 	CCL CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita
			LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	<ul style="list-style-type: none"> Constrúe textos de gran variedade de tipoloxías a partir da observación de modelos e do uso de guións e pautas, ordenando as súas ideas de modo estruturado e coas fórmulas sintácticas adecuadas segundo o caso. 	CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita
i	B4.11. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade.	B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade, como apoio e reforzo da aprendizaxe.	<ul style="list-style-type: none"> Realiza actividades interactivas en páxinas web ou outros soportes dixitais para reforzar coñecementos ortográficos, 	CCL CD CAA	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
				gramaticais ou lingüísticos en xeral.		
d e o	B4.12. As variedades da lingua. B4.13. Coñecemento xeral de realidade plurilingüe de España e a súa valoración como fonte de enriquecemento persoal e como unha mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural.	B4.6. Valorar a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América.	LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América.	<ul style="list-style-type: none"> Coñece as linguas que se falan en España e o seu número de falantes. 	CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral
d e o	B4.14. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.	B4.7. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	LCB4.7.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece.	<ul style="list-style-type: none"> Compara as linguas que coñece. 		<ul style="list-style-type: none"> Observación
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA						
e	B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal.	B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e consideralos como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal.	LCB5.1.1. Valora e recoñece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece as particularidades dos distintos tipos de textos apreciando as mensaxes e valores que transmiten. 	CCL CAA CCEC CSC	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións
e	B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	B5.2. Integrar a lectura expresiva, a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos básicos da linguaxe	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	<ul style="list-style-type: none"> Goza e valora a lectura de textos como unha forma de lecer e recoñece os elementos e particularidades dos distintos tipos de textos. 	CCL CCEC CSC CAA	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
	<p>B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais.</p> <p>B5.4. Identificación de recursos literarios.</p> <p>B5.5. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países.</p>	literaria e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.	LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos literarios.	<ul style="list-style-type: none"> Entende a linguaxe figurada, os xogos de palabras, usos simbólicos... 	CCL CAA CSC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións
e	B5.4. Identificación de recursos literarios.	B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas.	<p>LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas.</p> <p>LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Identifica as principais figuras literarias empregadas na poesía e recoñece as particularidades do léxico e a linguaxe propios da poesía. Emprega a rima, a linguaxe e as figuras literarias propias da poesía na redacción de textos poéticos. 	CCL CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións Proba escrita Análise das producións
b e	B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e teatro.	B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais.	LCB5.4.1. Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	<ul style="list-style-type: none"> Escribe un relato breve con corrección e de maneira creativa. 	CCL CAA CSIEE CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Análise das producións
a b e	B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados.	B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade ou de produción propia.	LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade ou de produción propia.	<ul style="list-style-type: none"> Escenifica distintas situacións de forma expresiva e creativa. 	CCL CAA CSC CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obxec.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C.C	Procedementos de avaliación
			LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións.	<ul style="list-style-type: none"> Memoriza e reproduce cunha entoación e dicción adecuadas textos breves de carácter narrativo ou teatral. 	CCL CAA CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Proba oral Análise das producións
b e	B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade.	LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	<ul style="list-style-type: none"> Escenifica distintas situacións de forma expresiva e creativa. 	CCL CAA CCEC CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> Observación
b e o	B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.7. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	<ul style="list-style-type: none"> Valora a lectura como unha forma de lecer e goce 	CCL CSC CCEC	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións

4.2.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos catro primeiros temas e a seguinte programación de contidos:

1 ^{er} trimestre								
Unidad	Lectura	Vocabulario	Literatura	Gramática	Ortografía	Expresión oral y escrita	Al cierre	
1.	El arte de la deducción	<i>Un estudio en escarlata.</i>	<ul style="list-style-type: none"> El diccionario. 	<ul style="list-style-type: none"> Los textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> La comunicación. Elementos de la comunicación. Comunicación verbal y no verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> Sílabas átonas y sílabas tónicas. Clasificación de las palabras por la posición de la sílaba tónica. 	<ul style="list-style-type: none"> Expresión oral. Narrar experiencias en primera persona. Expresión escrita. El diario personal 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.
2.	El porqué de los nombres	<i>Breve historia del mundo.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Sinónimos y antónimos. 	<ul style="list-style-type: none"> Prosa y verso. Los géneros literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> El lenguaje y las lenguas. 	<ul style="list-style-type: none"> Las reglas de acentuación. 	<ul style="list-style-type: none"> Expresión escrita. El resumen. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.
3.	Mejor sin miedo	<i>El fantasma de Canterville.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Las palabras polisémicas. 	<ul style="list-style-type: none"> Las figuras literarias. La hipérbole y la personificación. 	<ul style="list-style-type: none"> El sustantivo. Las clases de los sustantivos. El género del sustantivo. El número del sustantivo. 	<ul style="list-style-type: none"> Definición de diptongos, triptongos e hiatos. Acentuación de diptongos y triptongos. Acentuación de hiatos 	<ul style="list-style-type: none"> Expresión oral. Dar nuestra opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.
4.	Cuestión de energía	<i>En cuestión de energía, eres tú quien decide.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Las palabras homónimas. 	<ul style="list-style-type: none"> La comparación y la metáfora. 	<ul style="list-style-type: none"> Los determinantes. Los artículos. Los posesivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Los signos de puntuación. El punto. Los signos de exclamación e interrogación. Los dos puntos. Los puntos suspensivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Expresión oral. El debate. Expresión escrita. Redactamos instrucciones. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 5 ao 8 que son:

2º trimestre								
Unidad	Lectura	Vocabulario	Literatura	Gramática	Ortografía	Expresión oral y escrita	Al cierre	
5.	Érase una vez...	<i>Cuentos de la selva.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Las onomatopeyas y las palabras onomatopéyicas. 	<ul style="list-style-type: none"> Los elementos de la narración. 	<ul style="list-style-type: none"> Los demostrativos. Los numerales. Los indefinidos. 	<ul style="list-style-type: none"> La coma. El punto y coma. 	<ul style="list-style-type: none"> Taller de escritores. Contamos un cuento. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.
6.	Fantasia y realidad	<i>Don Quijote de la Mancha.</i> <i>El Quijote contado a los niños.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Los refranes y las frases hechas. 	<ul style="list-style-type: none"> La estructura de la narración. 	<ul style="list-style-type: none"> Los pronombres personales. 	<ul style="list-style-type: none"> El guion. La raya. 	<ul style="list-style-type: none"> La descripción. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.
7.	Personas extraordinarias	<i>Matilda.</i> Una pequeña gran lectora.	<ul style="list-style-type: none"> Las palabras compuestas. 	<ul style="list-style-type: none"> Los subgéneros narrativos. Mitos, leyendas y fábulas. 	<ul style="list-style-type: none"> El adjetivo. Las clases de los adjetivos. Los grados del adjetivo. 	<ul style="list-style-type: none"> La g y la j. 	<ul style="list-style-type: none"> Indicaciones para llegar a un lugar. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.
8.	¡A otro con ese cuento!	<i>El elefante.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Palabras primitivas y palabras compuestas. Prefijos y sufijos 	<ul style="list-style-type: none"> Los cuentos y las novelas. 	<ul style="list-style-type: none"> El verbo. La estructura del verbo: raíz y desinencias. La persona. El número. El tiempo. El modo. 	<ul style="list-style-type: none"> La r y la rr. 	<ul style="list-style-type: none"> La noticia. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 9 ao 12 que son:

3 ^{er} trimestre. Diferenciamos información. Opinión								
Unidad	Lectura	Vocabulario	Literatura	Gramática	Ortografía	Expresión oral y escrita	Al cierre	
9.	Momentos inolvidables	<i>Las doce en el reloj.</i> <i>Paisaje.</i> <i>A Juan Ramón Jiménez.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Los sufijos apreciativos. 	<ul style="list-style-type: none"> El ritmo de la poesía. 	<ul style="list-style-type: none"> Las conjugaciones. Las formas no personales del verbo. Formas verbales simples y compuestas. Modelos de conjugación y verbos irregulares. 	<ul style="list-style-type: none"> Usos de la b y de la v. 	<ul style="list-style-type: none"> Recitar poesía. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.
10.	Ecos de otras épocas	<i>Romance del infante Arnaldos.</i> <i>La mañana de San Juan.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Los gentilicios 	<ul style="list-style-type: none"> La poesía popular. 	<ul style="list-style-type: none"> Las palabras invariables. El adverbio. Las preposiciones. Las conjunciones. 	<ul style="list-style-type: none"> La h. 	<ul style="list-style-type: none"> Los anuncios publicitarios. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.
11.	¡Arriba el telón!	<i>El avaro.</i> Teatro.	<ul style="list-style-type: none"> Los préstamos lingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> El texto teatral y la representación. 	<ul style="list-style-type: none"> El sintagma nominal. El sintagma verbal 	<ul style="list-style-type: none"> El grupo -cc- 	<ul style="list-style-type: none"> Las cartas al director. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.
12.	Reírse de uno mismo	<i>La tierra de Jauja.</i>	<ul style="list-style-type: none"> La familia de palabras. El campo semántico. 	<ul style="list-style-type: none"> El teatro y su estructura. 	<ul style="list-style-type: none"> El enunciado. La oración. El texto. 	<ul style="list-style-type: none"> La ll y la y. 	<ul style="list-style-type: none"> La reseña. 	<ul style="list-style-type: none"> Evalúate. Actividades para todos.

Debemos ter en conta que esta planificación **é flexible**, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.2.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.2.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.2.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 60 % da nota, a actitude cara a materia o 20 % e o traballo persoal e en grupo o 20 %

- Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.
- O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.
- Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.2.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso

4.2.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.

B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así como as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.

B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes e artigos).

B4.5.Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.

Afondarase na aprendizaxe dos elementos da oración e o análise morfolóxico. Ademais das partes da oración: suxeito e predicado e os tipos de oración. Ademais de facerse unha avaliación inicial ao principio de cada tema para saber exactamente dende onde partimos na aprendizaxe e empezar a repasar os conceptos necesarios de cuarto de primaria que quedasen sen dar ou estean esquecidos.

4.2.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Lingua e literatura castelá)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, escoita atenta e incorporación ás intervencións dos e das demais.	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.
B2.1. Ler, en voz alta e en silencio, diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada

B2.6. Identificar a estrutura organizativa de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación da súa intención e significado.	LB2.6.1. Identifica a intención comunicativa de textos xornalísticos e publicitarios. Diferenza entre información e publicidade. LCB2.6.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos publicitarios.
B3.1. Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, con coherencia, aplicando as regras ortográficas e coidando a caligrafía, a orde e a presentación.	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas... LCB3.1.2. Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e ortográficas.
B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras.
B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita. LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas. LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.
B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo nos diferentes tipos de producións. LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita. LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto. LCB4.4.4. Utiliza os signos de puntuación nas súas producións escritas.
B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais	LCB5.4.1. Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.

4.3. Lingua galega e literatura

4.3.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates de actualidade, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e distinguindo, de maneira xeral, información de opinión e elaboración dun resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender textos orais sinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, identificando os aspectos xerais máis relevantes así como as intencións, valores e opinións explícitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo, procedentes da radio, da televisión ou de internet, identifica o tema e elabora un resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de analizar un texto oral sinxelo para comprender o seu contido, estrutura, etc.. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral sinxelo, distinguindo, de maneira xeral, información de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ escoita un texto oral e sinala as súas partes, personaxes e elementos principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe. ▪ B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Accede a documentos audiovisuais e dixitais, para obter, seleccionar e clasificar, con certa autonomía, a información relevante e necesaria para realizar traballos ou completar información, valorando os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece aspectos dun informativo como forma xornalística a partir da lectura dun texto teatral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Elabora textos orais sinxelos imitando modelos de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relata un acontecemento nun texto oral estruturado seguindo o modelo dunha 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
			calquera medio de comunicación.	noticia: <i>que, cando, como, quen...</i>	CSIEE	Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retranca, da ironía e de dobres sentidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Interpretar correctamente a retranca, a ironía e os dobres sentidos, en situacións de comunicación nas que estes resulten bastante evidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de apreciar a retranca, os dobres sentidos, etc., nunha produción oral propia da súa idade. 	CCL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Comprensión e produción de textos orais breves para aprender e para informarse, tanto os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Participa nunha charla sobre o título, os debuxos e o posible contido dun cómic antes de ler os textos dos bocadillos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSEIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae, de xeito global, as ideas máis destacadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escolta textos orais expositivos sobre recursos e tipoloxías textuais orais, reconece o tema e identifica os recursos expresivos e as características dos textos orais descritos no texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.3. Iníciase na elaboración de pequenas exposicións orais na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora unha presentación de personaxes famosos reais e ficticios seguindo as pautas e os usos da linguaxe propios desta tipoloxía textual oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expresa unha opinión durante un diálogo ou un debate nun texto oral 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
				estruturado e empregando razoamentos e léxico adecuados.		
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.5. Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción. 	<ul style="list-style-type: none"> Dialoga e debate con outras persoas seguindo as pautas comunicativas e de civismo propias desta forma de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> a c e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas (tolerancia ás opinións, escoita atenta, respecto das de quen fala sen interrupcións inadecuadas). 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.1. Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. 	<ul style="list-style-type: none"> Participa nunha conversación achegando ideas ou reflexións sobre os personaxes dun relato escoitando as opinións dos seus compañeiros sobre este tema. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> Participa nunha conversación colectiva no que se opina sobre a conduta, os sentimentos ou o carácter dos personaxes que protagonizan un relato literario. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> a c d e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia (debates, exposicións curtas, conversas, expresións espontáneas, asembleas, narracións orais, entrevistas) con valoración e respecto das normas que rexen 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> Transmite ideas ou opinións nunha serie de breves debates simulados sobre situacións ou condutas habituais na vida cotiá respectando as quendas de intervención. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza unha escoita atenta de diferentes tipos de relato, exposición ou 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	a interacción oral (quendas de palabra, roles diversos no intercambio, respecto ás opinións das demais persoas, ton de voz, posturas e xestos adecuados).		da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	explicación oral realizada polos seus compañeiros ou compañeiras de clase.		
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptada ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega os acenos, a ollada e outros recursos non lingüísticos para reforzar a súa mensaxe en presentacións orais, diálogos e situacións comunicativas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume. 	<ul style="list-style-type: none"> Axusta o ton e o volume da voz e vocaliza correctamente en presentacións persoais, exposicións e relatos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.5. Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<ul style="list-style-type: none"> Responde preguntas e participa nunha conversación achegando ideas ou reflexións sobre o tema e as posibles características dos personaxes dun relato antes da súa lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: fluidez, claridade, orde, léxico apropiado, pronuncia correcta, ton de voz, entoación, 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega un léxico adecuado para explicar as súas afeccións e os trazos do seu propio carácter ou personalidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	xestualidade, incorporación das intervencións das demais persoas e formulación de preguntas coherentes.		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.2. Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando nexos básicos adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> Preséntase oralmente expondo os seus datos, afeccións e características persoais a partir dun esquema e un modelo de presentación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto. 			<ul style="list-style-type: none"> Presenta oralmente opinións e argumentos de forma ordenada sobre como se debe empregar a lingua en distintas situacións comunicativas concretas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral 	
<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.4. Amosa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega. 			<ul style="list-style-type: none"> Exprésase de forma fluída para relatar unha narración. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral 	
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Produción de textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación social mediante simulación para ofrecer e compartir información. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.1. Elabora textos sinxelos propios dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> Relata un acontecemento nun texto oral estruturado 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> d e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais (miradas e posturas corporais). 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Reforzar a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais, coa utilización de elementos propios da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: miradas e postura corporal para reforzar o sentido das súas producións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece e emprega nunha representación os recursos expresivos e dramáticos dun texto teatral. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> b d e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.1. Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> Exprésa opinións argumentadas sobre problemas de comunicación e condutas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
				incívicas que poden darse durante un diálogo ou un debate.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aprecia a importancia de saber expresarse de forma fluída para relatar unha narración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.13. Uso, de maneira xeral, dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Usar, de maneira xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.12.1. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de describir un personaxe sen caer no uso dunha linguaxe sexista desde calquera punto de vista. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.12.2. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de describir un personaxe con algún tipo de discapacidade de forma respectuosa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.14. Recoñecemento e valoración, de maneira global, das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.13. Recoñecer, de maneira global, e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.13.1. Recoñece textos orais sinxelos pertencentes a diferentes variedades dialectais moi evidentes da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de recoñecer textos orais procedentes de diferentes variedades dialectais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de apreciar as diferencias dialectais como símbolo de riqueza lingüística e cultural 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.14.1. Identifica a lingua galega oral con calquera contexto profesional: sanidade, educación, medios de comunicación... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Non lle parece estraño falar e comentar textos que falan de calquera ámbito da vida en lingua galega 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.		<ul style="list-style-type: none"> LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> Utiliza a lingua galega de modo habitual para se comunicar en clase. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER						
<ul style="list-style-type: none"> b e i j o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias. B2.2. Comprensión de textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia e na entrevista para obter información xeral, localizando informacións destacadas. B2.3. Comprensión de textos sinxelos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e iniciar a realización de inferencias para determinar intencións e dobres sentidos bastante evidentes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende a progresión temática dun relato analizando o problema que se formula no seu argumento, a súa causa e a súa solución. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo e expositivo). 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica e comprende os datos persoais expostos nunha presentación 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> Entende o tema e a mensaxe dun texto narrativo ofrecendo detalles sobre o seu argumento e os seus personaxes 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.4. Interpreta, personificacións, hipérboles, ironías e dobres sentidos en textos. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece os recursos expresivos e as características dun slogan publicitario 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas). 	<ul style="list-style-type: none"> Le un texto breve e describe as súas partes principais en función do seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferencia, de maneira xeral, información, opinión e publicidade de carácter bastante evidente. 	<ul style="list-style-type: none"> Le un texto breve e describe as súas partes principais en función do seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> Busca no dicionario o significado de palabras que non comprende 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento. 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza un exercicio de velocidade lectora en silencio, comprendendo un texto literario breve. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender, identificando e interpretando, con especial atención os datos que se transmiten mediante gráficos, esquemas e ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes, relacionándoa co contido do texto que acompaña. 	<ul style="list-style-type: none"> Presta atención as ilustracións que acompañan a un relato, fixándose en detalles 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo, e esquematizar e resumir o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende as ideas principais dun texto e diferénciaas das secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> Resume textos a partir da aplicación de diferentes técnicas de lectura comprensiva. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> Sintetiza nun texto breve o argumento dunha lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Uso de certas estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar certas estratexias para mellorar a lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza as ilustracións e título da lectura e é capaz de anticipar o tema tratado 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Observación
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de identificar as palabras que descoñece e buscalas no dicionario 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto sinxelo adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de localizar na rede información sobre un tema dado 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto sinxelo adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de organizar a información obtida en diferentes soportes coa axuda das TIC 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> Busca e aplica información gramatical, ortográfica ou léxica sobre expresións ou palabras 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> b e o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> Aproveita os seus propios coñecementos de diferentes áreas e disciplinas académicas para comprender textos literarios de diversa tipoloxía. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. ▪ B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e pronuncia con corrección e coa entoación adecuada palabras exclamativas e interrogativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le un relato breve de forma fluída, cunha entoación adecuada e unha dicción correcta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza lecturas de textos cunha entoación e dicción expresivas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Varía a entoación durante unha lectura expresiva dun relato en función da situación narrativa e das emocións expresadas polos personaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le un texto teatral de forma expresiva e empregando os recursos propios do xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando certo coñecemento da súa organización (catalogación, funcionamento) e participación en actividades literarias e na elaboración de propostas. ▪ B2.12. Comezo no uso das bibliotecas, incluíndo as virtuais, de xeito cada vez máis autónomo, para obter 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con certa autonomía, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coidado e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece a biblioteca como un espazo de lectura no que debe comportarse de forma ordenada e silenciosa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con certa autonomía para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le un texto sobre a biblioteca e valora este espazo como un lugar de lecer, cultura e enriquecemento persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	información e modelos para a produción escrita.		<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con certa autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> Localiza e sintetiza información na Internet sobre algún tema ou personaxe 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.9.1. Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais. 	<ul style="list-style-type: none"> Preocúpase polo coidado dos libros 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.10.1. Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> Presta atención as lecturas recomendadas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> a b e m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora, amosando capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.11.1. Selecciona persoalmente as lecturas que desexa realizar e é quen de xustificalas en función dos seus gustos e necesidades. 	<ul style="list-style-type: none"> Describe ou valora xéneros literarios a partir da lectura de diversos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.11.2. Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas. 	<ul style="list-style-type: none"> Valora e expresa opinións persoais sobre un libro que leu. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> a d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.16. Análise de textos sinxelos escritos en diferentes variedades, bastante evidentes, da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Analizar textos sinxelos escritos en diferentes variedades da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.12.1. Identifica, de maneira global, as diferenzas lingüísticas, bastante evidentes, das variedades da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece as diferenzas lingüísticas da lingua galega 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> Aprecia a variedade da lingua como riqueza e bagaxe cultural 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Uso, de maneira xeral, das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación, coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Usar, de maneira xeral, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas ou guións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Selecciona información ortográfica relevante e sintetízaa nun texto a modo de ficheiro dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia e cohesionando, de maneira xeral, os enunciados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redacta textos seguindo unha estrutura de <i>Introdución, Desenvolvemento e Desenlace.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.3. Utiliza os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Acentúa correctamente palabras identificando a sílaba tónica e aplicando correctamente as regras de acentuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa, habitualmente, unha linguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prepara un ditado antes da súa realización lendo o texto e revisando posibles dúbidas ortográficas, gramaticais ou léxicas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.5. Escribe e presenta textos propios elaborando borradores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prepara e planifica un texto escribindo antes un borrador 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega o dicionario para comprender termos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, notas, invitacións e mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros. ▪ B3.3. Composición de textos de información e de opinión sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre feitos e acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, na entrevista e no comentario breve sobre libros ou música, en situacións reais ou simuladas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, notas e invitacións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redacta unha presentación expondo datos e proxectos persoais a partir dun texto de modelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.2. Redacta textos xornalísticos (noticias, crónicas, reportaxes, entrevistas) e (anuncios e carteis), imitando modelos publicitarios moi sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redacta un texto xornalístico relatando unha noticia de forma clara e ordenada explicando claramente que ocorreu, onde e cando. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.3. Crea diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) seguindo un guión establecido e adaptando a linguaxe ás características de cada xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe un texto con creatividade a partir dun modelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e empregando algúns elementos básicos de cohesión, usando o rexistro adecuado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redacta un texto empregando de forma correcta os conectores e redactando con claridade e orde, as ideas expostas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.5. Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e resume as partes principais do contido dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Elabora textos escritos propios do ámbito académico (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións...) para obter, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos expositivos, argumentativos, xornalísticos ou publicitarios breves empregando correctamente 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	resumos, esquemas, descrições e explicacións).		organizar e comunicar información.	os substantivos, os verbos e os adxectivos.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Redacción de textos breves e sinxelos: carteis publicitarios, anuncios, cómics, poemas, cancións e anécdotas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Elaborar textos breves e sinxelos con creatividade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic, contos, poemas, cancións e anécdotas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Crea un cartel publicitario cunha boa presentación e no que se combinen textos correctamente presentados con imaxes combinadas de forma adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.2. Escribe textos sinxelos de carácter creativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe sobre situacións ficticias ou reais de forma imaxinativa e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.3. Aprecio polos usos creativos da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redacta un novo título para un texto que se axuste ao seu contido e que exprese a súa idea principal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Uso das TIC, con certa autonomía, na busca de información, o tratamento dos textos e a realización de presentacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Usar as TIC, con certa autonomía, para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Busca e selecciona información en diferentes fontes e soportes dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza actividades interactivas en páxinas web ou outros soportes dixitais para reforzar coñecementos ortográficos, gramaticais ou lingüísticos en xeral 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos con certa autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega un programa informático para elaborar un ficheiro dixital con información ortográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.3. Utiliza, habitualmente, correctores de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece que pode ter erros lingüísticos e aplica correctores de textos nos seus escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
					<ul style="list-style-type: none"> CSIEE 	
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.5.4. Utiliza as TIC, con certa autonomía, para realizar presentacións elementais. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de achar o información nun recurso dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> b e i j 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión (ilustracións, gráficos, táboas e tipografía) e ilustración creativa dos propios textos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.6.1. Usa recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza un slogan publicitario 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> a b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.7.1. Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, separación entre parágrafos, entreliñado... en calquera soporte. 	<ul style="list-style-type: none"> Elabora todo tipo de textos adaptando a súa presentación a cada tipoloxía textual segundo corresponda. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> Intercambia cun compañeiro ou compañeira de clase unha redacción sobre libros recentemente lidos e valóraos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA						
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo e preposición. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica diferentes tipos de substantivos e emprégaos correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome e complementos do verbo: o suxeito.	aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. 	<ul style="list-style-type: none"> Constrúe unha oración ou un texto formado por frases curtas e sinxelas empregando correctamente as formas verbais expostas nun texto de modelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas. 			<ul style="list-style-type: none"> Corrixe erros de acentuación nun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita 	
<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo. 			<ul style="list-style-type: none"> Recoñece a modalidade oracional dos enunciados dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita 	
<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.5. Recoñece as oracións simples, comprende o seu significado, utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e identifica o verbo e os seus complementos: o suxeito, así como os complementos do nome. 			<ul style="list-style-type: none"> Identifica o suxeito e o predicado e recoñece os erros de concordancia 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita Análise das producións 	
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Coñecemento xeral das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos. B4.3. Uso de procedementos de derivación, de comparación e de contraste para xulgar sobre a corrección das palabras e xeneralizar as normas ortográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> Acentúa correctamente palabras identificando a sílaba tónica e aplicando correctamente as regras de acentuación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.2. Coñece e utiliza as normas ortográficas, aplicándoas nas súas producións escritas con especial atención nas regras do h, b/v, c/cc, s/x, ll/i/x. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece as normas ortográficas que regulan o uso das letras x, ll, i. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba escrita Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Comparación de estruturas sintácticas diversas para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Emprega con corrección os signos de puntuación, facendo unha valoración dos resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rectifica erros de puntuación nun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redacta textos narrativos ou explicativos breves concordando correctamente os verbos, substantivos, adxectivos e determinantes empregados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.3. Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coida sempre nos seus escritos a colocación correcta do pronome átono. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia, finalidade, contradición...), así como algúns elementos de cohesión, en relación coa composición de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Recoñecer e empregar os conectores básicos, así como outros elementos de cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece e asimila a estrutura <i>Introdución, Desenvolvemento, Desenlace</i> empregada nun texto e os mecanismos máis habituais de coherencia e cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, sinónimos... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece nun texto os pronomes e emprégaos correctamente nas súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas sinxelas en pasivas, e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5.1. Identifica, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Indica o pronome persoal que corresponde ao suxeito elíptico dunha oración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	<p>o suxeito, e do papel semántico do suxeito (axente, paciente e causa).</p> <ul style="list-style-type: none"> B4.7. Transformación de oracións sinxelas de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos. 	<p>viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> B4.5.2. Recoñece se a oración é activa ou pasiva e é quen de facer a transformación dunha noutra. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de pasar unha oración activa a pasiva e viceversa 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, para mellorar a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Transformar un texto narrativo sinxelo de estilo directo noutro de estilo indirecto. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6.1. Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de pasar un texto de estilo directo a indirecto e viceversa 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Uso eficaz do dicionario, en papel ou electrónico, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. B4.10. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, frases feitas, siglas e abreviaturas. B4.11. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario en papel ou dixital para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto e como consulta ortográfica. LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas, identificando e formando familias de palabras. LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece a orde alfabética das palabras e familiarízase co seu uso para realizar buscas nun dicionario axudándose das palabras guía. Coñece diferentes oficios e emprega sufixos relacionados con profesións axudándose do dicionario. Coñece e emprega correctamente as abreviaturas empregadas nos dicionarios para explicar información gramatical das diferentes acepcións 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD CCL CAA CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Observación Proba oral Proba escrita Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ h ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.12. Coñecemento xeral das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Coñecer de xeito xeral, as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.8.1. Coñece, de xeito xeral, as características máis relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece de forma xeral a historia da lingua galega 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece e respecta a lingua galega como parte da súa bagaxe cultural 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.13. Comparación entre aspectos das linguas que o alumnado coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.9.1. Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de recoñecer as diferenzas entre as linguas estudadas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.9.2 Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas, ortográficas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece diferenzas e semellanzas entre as linguas estudadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refrán, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos e cantigas), así como da literatura galega en xeral. ▪ B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1 escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refrán, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos, cantigas) e da literatura galega en xeral 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Memoriza e reproduce cunha entoación e dicción adecuadas textos breves de carácter narrativo ou teatral 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Goza da lectura en xeral e en particular en lingua galega e recoñece que é 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.			unha das mellores formas de coñecer a propia cultura.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses (conto, cómic, novela). ▪ B5.4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións breves de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Ler textos e obras n galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos na Internet ou noutras fontes e selecciona un relato para o comentar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le un breve relato e completa unha serie de actividades sobre o argumento do texto 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Identificar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas recorrentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.3.1. Identifica as características principais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece as particularidades dos textos e da linguaxe poética apreciando as mensaxes e valores que transmiten. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le un texto poético recoñecendo a existencia de rimas e diferenciándoo dun texto narrativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega a rima, a linguaxe e as figuras literarias propias da poesía na redacción de textos poéticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.3.4. Identifica os temas recorrentes na literatura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece que certos temas se repiten nos textos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
				literarios en calquera lingua (aventuras, fábulas, etc.).		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos sinxelos a partir de modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe un relato breve con corrección e de maneira creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica oralmente un conto, un relato ou un cómic con claridade e de forma expresiva realizando pequenas dramatizacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Goza da lectura de relatos e comparte as súas opinións sobre as lecturas, o argumento do relato ou os personaxes con outras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba oral
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. ▪ B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante las diferenzas persoais, sociais e culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Amosa interese e respecto polas imaxes, símbolos e mitos das diferentes culturas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.2. Amosa curiosidade por coñecer outras costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora e respecta a diversidade cultural 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación

4.3.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos

1º trimestre								
Unidade	Lectura	Vocabulario	Literatura	Gramática	Ortografía	Expresión oral e escrita	Ao peche	
1.	Canto me alegro de verte! Agustín Fernández Paz	<i>Desde unha estrela distante.</i> Agustín Fernández Paz	<ul style="list-style-type: none"> O dicionario. A entrada ou lema, acepcións e significados. O alfabeto, letras e palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> Textos literario e non literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> A comunicación. Linguaxe e lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> A sílaba. Sílabas átonas e tónicas. 	<ul style="list-style-type: none"> Expresión oral. Presentarse e presentar os demais. Expresión escrita. Facer unha ficha dun libro. 	<ul style="list-style-type: none"> Avaliación Reforzo Ampliación
2.	E ti como es? Concha Blanco.	<i>Misterio resolto.</i> Concha Blanco.	<ul style="list-style-type: none"> Sinónimos e antónimos. 	<ul style="list-style-type: none"> A poesía I. Cantigas medievais. 	<ul style="list-style-type: none"> A frase e a oración. 	<ul style="list-style-type: none"> Agudas, graves e esdrúxulas. As regras xerais de acentuación. 	<ul style="list-style-type: none"> Expresar sentimentos. Describir persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> Avaliación Reforzo Ampliación
3.	Soñemos! Antonio García Teijeiro	<i>Cando caen as follas.</i> Antonio García Teijeiro	<ul style="list-style-type: none"> As palabras homónimas. 	<ul style="list-style-type: none"> Tipos de Rima. Rima consonante e asonante. 	<ul style="list-style-type: none"> A oración. Suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> Ditongo e hiato. O acento gráfico nos ditongos e nos hiatos. 	<ul style="list-style-type: none"> Expresar sentimentos. Recitar poesía. Describir obxectos 	<ul style="list-style-type: none"> Avaliación Reforzo Ampliación
4.	Non me veñas con ese conto! Pinto e Chinto.	<i>Contos para nenos que dormen deseguida.</i> Pinto e Chinto.	<ul style="list-style-type: none"> Palabras monosémicas e polisémicas. 	<ul style="list-style-type: none"> Narración. O conto I, a introdución. Os precursores do Rexurdimento. 	<ul style="list-style-type: none"> O nome ou substantivo. Clases de substantivos. 	<ul style="list-style-type: none"> O acento diacrítico. 	<ul style="list-style-type: none"> Contar un conto. Escribir un correo electrónico. 	<ul style="list-style-type: none"> Avaliación Reforzo Ampliación

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 5 ao 8 que son:

2º trimestre								
Unidade	Lectura	Vocabulario	Literatura	Gramática	Ortografía	Expresión oral e escrita	Ao peche	
5.	Pola mañá cedo!	<i>Desaparición,</i> Pereledi.	<ul style="list-style-type: none"> Palabras primitivas e derivadas. 	<ul style="list-style-type: none"> A narración II. Estructura do conto. Os precursores do Rexurdimento. O Rexurdimento. 	<ul style="list-style-type: none"> O nome ou substantivo II. O xénero e o número. 	<ul style="list-style-type: none"> Os signos de puntuación: punto, coma, punto e coma, dous puntos e puntos suspensivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Pedir e dar información. Escribir unha noticia. 	<ul style="list-style-type: none"> Avaliación Reforzo Ampliación
6.	Ummm que rico!	<i>A pastelería de dona Remedios.</i> Agustín Fernández Paz	<ul style="list-style-type: none"> Os prefixos e os sufixos. 	<ul style="list-style-type: none"> O teatro I. Personaxes e anotacións. As Irmandades da Fala. 	<ul style="list-style-type: none"> Os determinantes. Artigo determinado e indeterminado. 	<ul style="list-style-type: none"> As contraccións. 	<ul style="list-style-type: none"> Dar instrucións. Expresión escrita. Escribir unha receita de sobremesa. 	<ul style="list-style-type: none"> Avaliación Reforzo Ampliación
7.	Abre o pano!	<i>Un mosquito de nome Henri.</i> Raúl Dans	<ul style="list-style-type: none"> Palabras compostas. 	<ul style="list-style-type: none"> O teatro II. A Xeración Nós. 	<ul style="list-style-type: none"> O determinante. Demostrativos e posesivos. 	<ul style="list-style-type: none"> Palabras con b. Palabras con v. 	<ul style="list-style-type: none"> Expresar ideas propias e alleas. O debate. Expresión escrita. Facer unha entrada de blog. 	<ul style="list-style-type: none"> Avaliación Reforzo Ampliación
8.	Querido diario!	<i>O agasallo de Anya</i> Sabela Núñez Singala	<ul style="list-style-type: none"> Familia de palabras e campo semántico. 	<ul style="list-style-type: none"> O ensaio. Autores de posguerra e do exilio. 	<ul style="list-style-type: none"> Os determinantes. Indefinidos e numerais. 	<ul style="list-style-type: none"> Palabras con h. 	<ul style="list-style-type: none"> Expresar desexos. Expresión escrita. Escribir cartas ao director. 	<ul style="list-style-type: none"> Avaliación Reforzo Ampliación

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 8 ao 12 que son:

3º trimestre.							
Unidade	Lectura	Vocabulario	Literatura	Gramática	Ortografía	Expresión oral e escrita	Ao peche
9.	Grande coma un mundo! Xavier Frías Conde	<i>O caso máis estraño do detective Marschen.</i> • Formación do nome. O substantivo.	• Literatura de exilio. • Figuras literarias I. A metáfora e a comparación.	• Graos do adxectivo.	• Palabras con x e s.	• Expresión oral. Contar experiencias. • Expresión escrita. Redactar unha folla de reclamacións.	• Avaliación • Reforzo • Ampliación
10.	Como é a túa casa? Paula Carballeira	<i>Casas.</i> • Formación do adxectivo.	• Nova Narrativa Galega.	• O pronome persoal. Pronomes tónicos e átonos.	• Palabras con cc e ct.	• Expresión oral. Explicar itinerarios. • Expresión escrita. Describir un lugar.	• Avaliación • Reforzo • Ampliación
11.	A conxugar! Ana María Fernández	<i>Amar e outros verbos.</i> • Formación do verbo.	• Literatura do século XX á actualidade. • Fábulas e mitos.	• O verbo.	• Palabras con i e ll.	• Expresión oral. Expresar acordo e desacordo. • Expresión escrita. O cartel informativo.	• Avaliación • Reforzo • Ampliación
12.	O país dos mouros Antonio Reigosa	<i>Guía ilustrada da Galicia Invisible.</i> • O xentilicio.	• A banda deseñada. • A literatura infantil e xuvenil. • As lendas.	• O adverbio. • As preposicións.	• Palabras con -za, -zo, -cio e -cia.	• Expresión oral. Falar con cortesía. • Expresión escrita. A instancia.	• Avaliación • Reforzo • Ampliación

Debemos ter en conta que esta planificación é flexible, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.3.3. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais.

Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formaremos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Todo isto en canto a seguridade debido a situación actual de pandemia o aconselle, se non se intentará a relación empregando os chats e foros para traballo en equipo.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave.

Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real.

Na medida das posibilidades, e aproveitando a nosa participación no proxecto E-dixgal, empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas.

Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.3.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto dixitais, portátil, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, biblioteca, saídas (cando se poda)...

4.3.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas na clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumos, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo (Sempre que se poda)

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 60 % da nota, a actitude cara a materia o 10 % e o traballo persoal e en grupo o 30 %

→ Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.

→ O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.

→ Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación das competencias clave reflectiranse na **acta de avaliación final** de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.3.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.3.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.

B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así como as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.

B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes e artigos).

B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.

Afondarase na aprendizaxe dos elementos da oración e o análise morfolóxico. Ademais das partes da oración: suxeito e predicado e os tipos de oración. Ademais de facerse unha avaliación inicial ao principio de cada tema para saber exactamente dende onde partimos na aprendizaxe e empezar a repasar os conceptos necesarios de cuarto de primaria que quedasen sen dar ou estean esquecidos.

4.3.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Lingua e literatura galega)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.
B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo, e esquematizar e resumir o seu contido.	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias. LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo.
B3.2. Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.	LGB3.2.3. Crea diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) seguindo un guión establecido e adaptando a linguaxe ás características de cada xénero. LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e empregando algúns elementos básicos de cohesión, usando o rexistro adecuado.
B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.
B4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. LGB4.2.2. Coñece e utiliza as normas ortográficas, aplicándoas nas súas producións escritas con especial atención nas regras do h, b/v, c/cc, s/x, ll/i/x.
B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.	LGB4.3.1. Emprega con corrección os signos de puntuación, facendo unha valoración dos resultados. LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.
B5.2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes

	LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.
B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.

4.4. Ciencias sociais

4.4.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e instrumentos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ d ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais. Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inxerencia e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes. ▪ B1.2. Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafolios) e comunicación das conclusións. ▪ B1.3. Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre fenómenos previamente delimitados, a realización dun produto, a documentación do proceso e a comunicación do resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.1.1. Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sintetiza a información máis relevante estudada no tema e analízala para responder as preguntas formuladas nos exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.1.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Consulta información noutras fontes para dar resposta as actividades 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.1.3. Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resolve as tarefas de maneira ordenada, clara e limpa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Emprego de técnicas de estudo individual e de estratexias de traballo cooperativo. Valoración do esforzo e coidado do material. ▪ B1.5. Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia. ▪ B1.6. A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Empregar estratexias de traballo cooperativo, adoitar un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas e achegas alleas nos diálogos e debates, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto cara aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.2.1. Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É Capaz de traballar tanto individualmente como en grupo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.2.2. Adopta un comportamento responsable, construtivo e solidario, respectando diferentes ideas e achegas nos debates e recoñecendo a cooperación e o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Colabora activamente nos traballos en grupo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Utilización da terminoloxía propia da área. <ul style="list-style-type: none"> - Organización de ficheiros temáticos de termos propios da área. ▪ B1.8. Fomento de Técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico). <ul style="list-style-type: none"> - A prensa escrita e dixital como fonte de información. ▪ B1.9. Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Coñecer e utilizar as palabras claves e conceptos necesarios para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais, así como comprender diferentes linguaxes recollidos en textos de carácter social, xeográfico ou histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.3.1. Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de escribir un texto sobre un tema de ciencias sociais empregando o vocabulario axeitado 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB1.3.2. Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos de carácter xeográfico, social e histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de falar sobre un tema de ciencias sociais empregando o vocabulario axeitado 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.3.3. Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de interpretar a información contida en diversos esquemas gráficos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Proba oral

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1.O Universo: galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e cometa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1.Explicar como é e de que forma se orixinou o Universo e os seus principais compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.1.1.Describe como é e de que forma se orixinou o Universo e explica os seus principais compoñentes identificando galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e cometa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica como se formou o universo, os seus compoñentes e as diferenzas entre eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2.O sistema Solar: o Sol e os planetas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2.Describir as características principais do Sistema Solar identificando diferentes tipos de astros e as súas características. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.2.1. Describe as características, compoñentes do Sistema Solar, localizando o Sol no centro do mesmo e os planetas segundo a súa proximidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica as características principais do sistema solar e os seus planetas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3.O planeta Terra e a Lúa. Características. ▪ B2.4. Movementos terrestres e as súas consecuencias: as estacións do ano, día e noite, fusos horarios. ▪ B2.5.A translación da Lúa: as fases lunares. Eclipses e mareas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3.Localizar o planeta Terra e a Lúa no sistema solar, explicando as súas características, movementos, consecuencias e calcular os fusos horarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.3.1.Define e representa o movemento de translación terrestre, o eixe do xiro e os polos xeográficos, asocia as estacións do ano ao seu efecto combinado e calcula os fusos horarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e debuxa as liñas imaxinarias da Terra e explica os seus movementos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.3.2.Explica o día e a noite como consecuencia da rotación terrestre e como unidades para medir o tempo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica que é o movemento de rotación, canto dura e por que se producen o día e a noite. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.3.3.Define a translación da Lúa identificando e nomeando as fases lunares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razona por que a duración do día e da noite non son iguais ao longo de todo o ano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ g ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6.Cartografía. Planos, mapas e planisferios. Mapas temáticos. ▪ B2.7. Escalas e signos convencionais dun mapa. ▪ B2.8.Orientación no espazo: técnicas, instrumentos e estratexias. <ul style="list-style-type: none"> - Elaboración dun itinerario coa axuda de ferramentas dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4.Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.4.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Interpreta a información expresada en planos e mapas e comprende a súa lenda, escala e clasificación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ g ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9.O clima e factores climáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5.Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores determinan o clima en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.5.1.Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que determinan en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica, organiza e explica os diferentes climas da Península ibérica e as súas illas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ g ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10.As grandes zonas climáticas do planeta. ▪ B2.11.Tipos de climas de España e as súas zonas de influencia. O clima en Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6.Recoñecer as zonas climáticas mundiais e os tipos de clima de España identificando algunhas das súas características básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.6.1.Explica que é unha zona climática, nomeando as tres zonas climáticas do planeta e describindo as súas características principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica nun mapa de España os tipos de climas existentes e a súa localización, traslada estes datos a unha táboa esquemática e identifica o clima da nosa Comunidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.6.2 Describe e sinala nun mapa os tipos de climas de España, e as zonas ás que afecta cada un, interpretando e analizando climogramas de distintos territorios de España e relacionándoos co clima ao que pertence. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Interpreta dous climogramas de climas diferentes en España, compáraos entre si e recoñece o clima ao que pertence 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12.A paisaxe: elementos que a forman, tipos de paisaxes. ▪ B2.13.Características das principais paisaxes de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que a compoñen e as características das principais paisaxes de España 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.7.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características das principais paisaxes de España valorando a súa diversidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora un cadro que sintetiza as especies vexetais que compoñen o bosque e o sotobosque de cada tipo de vexetación na Península Ibérica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ io 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14.A diversidade xeográfica das paisaxes de España: relevo e hidrografía. ▪ B2.15.O relevo e a rede hidrográfica de Galicia. Utilización de sistemas de información xeográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8.Describir as características do relevo de España e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.8.1.Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en España e as súas vertentes hidrográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de localizar nun mapa as principais unidades de relevo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.8.2.Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de localizar no mapa os principais, ríos, mares e océanos de España 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.16.A intervención humana no medio. Estudo de campo das consecuencias da intervención humana na contorna. ▪ B2.17.A contaminación e o cambio climático. ▪ B2.18.Desenvolvemento sostible e consumo responsable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9.Explicar a importancia da intervención humana no medio e favorecer o desenvolvemento sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.9.1.Explica a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe un discurso sobre as accións que deberían observarse para protexer o medio ambiente e frear o cambio climático 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.9.2.Favorece o desenvolvemento sostible e o consumo responsable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É Consciente da necesidade de coidar o planeta e facer un consumo responsable dos seus recursos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.A Constitución de 1978. ▪ B3.2.Dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.Explicar a importancia que ten a Constitución para o funcionamento do Estado español, así como os dereitos, deberes e liberdades recollidos nesta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.1.1.Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución e explica a importancia que a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece e clasifica os principais dereitos, deberes e liberdades cidadás recoñecidas na Constitución española. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
			Constitución ten para o funcionamento do Estado español.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3.Forma de goberno: a monarquía parlamentaria. ▪ B3.4.As principais institucións políticas e as súas funcións. Elaboración de organigramas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2.Identificar as institucións políticas que se derivan da Constitución. Funcións e organización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.2.1.Identifica as principais institucións do Estado español e describe as súas funcións e a súa organización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica o sistema de goberno que establece a Constitución para España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.2.2.Identifica e comprende a división de poderes do Estado e cales son as atribucións recollidas na Constitución para cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expón as institucións que forman o poder xudicial, describe as súas funcións e explica porque debe ser un poder independente nun Estado democrático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5.Entidades territoriais e órganos de goberno. As comunidades autónomas, as cidades autónomas e as provincias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3.Describir a organización territorial do Estado español así como os órganos de goberno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.3.1.Explica a organización territorial de España, nomea as estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos as distintas comunidades autónomas que forman España, así como as súas provincias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza unha táboa con todas as Comunidades Autónomas españolas, as súas capitais e as provincias que as compoñen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6.Manifestacións culturais e lingüísticas de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4.Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística do Estado español respectando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.4.1.Valora, partindo da realidade do estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece as diferentes linguas oficiais de España e identifica as provincias españolas nas que se usan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7.Demografía e poboación. Variables demográficas. ▪ B3.8.Conceptos demográficos: poboación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5.Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e os factores xeográficos, sociais, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.5.1.Define demografía e poboación, comprende os principais conceptos demográficos e os principais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica que é a demografía e denomina con precisión os principais indicadores demográficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
i	absoluta, densidade de poboación, distribución espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación. B3.9.Representación gráfica de datos demográficos.	económicos ou culturais que inciden nos datos de poboación.	fatores que afectan á de poboación.			
			CSB3 5.2.Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.	Explica que é unha pirámide de poboación, que información nos proporciona e interpreta e compara algunhas pirámides de poboación.	CMCCT CAA	Proba oral Proba escrita Análise das producións
d g h o	B3.10.Poboación de Galicia e España: distribución e evolución. Representación gráfica dalgúns datos demográficos de Galicia obtidos en fontes estatísticas: INE.	B3.6.Distinguir os principais trazos da poboación española explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente.	CSB3.6.1.Describe os principais trazos da poboación española.	Elabora unha táboa coas características demográficas principais da poboación española, calculando o crecemento natural e o crecemento real da poboación.	CCL CSC	Proba escrita Análise das producións
			CSB3.6.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.	Explica as características da natalidade e a mortalidade en España e na UE e comenta os motivos do envellecemento da poboación en ambos os dous territorios	CCL CSC	Proba oral Proba escrita Análise das producións
			CSB3.6.3.Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española.	Localiza nun mapa os países máis poboados de Europa, expón os motivos que explican a presenza de países menos poboados e enumera as cidades europeas con máis habitantes	CCL CSC	Proba oral Proba escrita Análise das producións
			CSB3.6.4 Sitúa nun mapa os maiores núcleos de poboación en España e as zonas máis densamente poboadas.	Localiza nun mapa as provincias máis poboadas de España e expón os motivos	CSC	Proba oral Proba escrita Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11.Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de inmigrantes ao noso país. ▪ B3.12.Problemas actuais da poboación española. <ul style="list-style-type: none"> - Estudo de casos e debates. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación española. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.7.1 Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de inmigrantes ao noso país. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica a os movementos migratorios en España e interpreta os datos sobre os inmigrantes estranxeiros residentes en España 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.7.2. Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación española: migracións, envellecemento, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica as consecuencias da inmigración para España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13.As actividades produtivas: recursos naturais e materias primas. ▪ B3.14.Productos elaborados. Artesanía e Industria. Formas de produción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8.Explicar as diferenzas entre materias primas e os produtos elaborados, identificando as actividades que se realizan para obtelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.8.1. Identifica e define materias primas e produto elaborado e os asocia coas actividades nas que se obteñen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificar e recoñecer as materias primas e os produtos elaborados 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.8.2 Describe ordenadamente o proceso de obtención dun produto ata a súa venda e identifica os sectores aos que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica o proceso de elaboración dun produto dende a súa obtención a súa venda 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.15.As actividades económicas e os sectores produtivos de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.9.1. Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de diferenciar os tres sectores de actividade económica 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.9.2. Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e as súas localizacións nos territorios correspondentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de clasificar as diferentes actividades económicas de cada sector e identifica os lugares de España dedicados á cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ o ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1.O tempo histórico. A Idade Media e a Idade Moderna: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico estudado e certos acontecementos desas épocas que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.1.1Identifica a idea de idade da historia e data a Idade Media e Moderna, asociándoas aos feitos que marcan os seus inicios e finais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ E capaz de elaborar unha liña de acontecementos asociados a cada idade histórica 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2.As fontes históricas e a súa clasificación: fontes primarias e secundarias. Elaboración dun traballo comparativo entre tipos de fontes históricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2.Coñecer a importancia das fontes históricas para o estudo da historia, diferenciando entre fontes primarias e secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.2.1.Coñece algunhas fontes da historia representativas de cada unha das idades da historia, facendo fincapé na Idade Contemporánea. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expón algúns feitos históricos relacionándoos coa época na que aconteceron 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.3.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de buscar información en diferentes medios para situar feitos históricos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4.A península ibérica na Idade Media. ▪ B4.5.Al-Andalus e os reinos cristiáns. ▪ B4.6.O Camiño de Santiago. O Románico. O Gótico. Proposta de realización dunha investigación e exposición sobre o Camiño de Santiago. ▪ B4.7.España e Galicia na Idade Moderna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4.Identificar e localizar no tempo e no espazo os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes da Idade Media e Idade Moderna en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Representar unha cronoloxía que recolla a duración e características das distintas etapas de Al Ándalus. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.2.Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia medieval e moderna de España, describindo as principais características de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaborar un eixe cronolóxico a partir dos datos representativos da idade media e idade moderna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8.A época dos grandes descubrimentos. ▪ B4.9.A monarquía dos Austrias e os Borbóns. ▪ B4.10.A arte na Idade Moderna: Renacemento e Barroco. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.3.Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ler e recoñecer as distintas formas de vida e a súa variación no tempo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.4. Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais da Idade Media e da Idade Moderna en España citando aos seus representantes máis significativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñecer a tendencia artística do Renacemento nas artes de arquitectura e pintura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.5.Identifica as características distintivas das culturas que conviviron nos reinos peninsulares durante a Idade Media describindo a evolución política e os distintos modelos sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñecer a organización das cidades medievais dos séculos XI e XII. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.6.Explica as características da Idade Moderna e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia neste período de tempo (Monarquía dos Austrias, s. XVI-XVII. Os Borbóns, s. XVIII). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expón a incidencia da expulsión dos mouriscos na crise do século XVII. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.11.Noso patrimonio histórico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.5.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora e respecta a herdanza patrimonial e cultural e valora o seu coidado 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
		coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	que supón a súa conservación e mellora.			<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> d h o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.12. Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo. Elaboración dunha guía dun museo próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.6.1. Aprecia a herdanza cultural a escala local e nacional como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de indagar en relación á peregrinación medieval, o Camiño de Santiago e as súas orixes e recoñecer a súa importancia. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Proba escrita Análise das producións

4.4.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos tres primeiros temas que son:

TEMA 1. O UNIVERSO E A TERRA

TEMA 2. A REPRESENTACIÓN DA TERRA

TEMA 3. O CLIMA NO MUNDO

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 4 ao 6 que son:

TEMA 4. CLIMA E PAISAXE DE ESPAÑA E GALICIA

TEMA 5. ORGANIZACIÓN POLÍTICA E TERRITORIAL DE ESPAÑA E GALICIA

TEMA 6. A POBOACIÓN EN ESPAÑA E GALICIA

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 7 ao 9 que son:

TEMA 7. A IDADE MEDIA

TEMA 8. A IDADE MODERNA

TEMA 9. VISITA CULTURAL

Debemos ter en conta que esta planificación é flexible, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.4.3. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais.

Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formaremos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Todo isto en canto a seguridade debido a situación actual de pandemia o aconselle, se non se intentará a relación empregando os chats e foros para traballo en equipo.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave.

Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real.

Na medida das posibilidades, e aproveitando a nosa participación no proxecto E-dixgal, empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas.

Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.4.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto dixitais, portátil, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, biblioteca, saídas (cando se poda)...

4.4.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas na clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumos, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo (Sempre que se poda)

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 60 % da nota, a actitude cara a materia o 10 % e o traballo persoal e en grupo o 30 %

→ Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.

→ O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.

→ Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación das competencias clave reflectiranse na **acta de avaliación final** de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.4.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida. Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.4.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.

B.4.1. Idade Antiga: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan.

Afondarase na explicación das características de cada tempo histórico estudado e certos acontecementos desas épocas que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia. Ademais de facerse unha avaliación inicial ao principio de cada tema para saber exactamente dende onde partimos na aprendizaxe e empezar a repasar os conceptos necesarios de cuarto de primaria que quedasen sen dar ou estean esquecidos.

4.4.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Ciencias Sociais)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.3.Coñecer e utilizar as palabras claves e conceptos necesarios para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais, así como comprender diferentes linguaxes recollidos en textos de carácter social, xeográfico ou histórico.	CSB1.3.1.Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais.
B2.3.Localizar o planeta Terra e a Lúa no sistema solar, explicando as súas características, movementos, consecuencias e calcular os fusos horarios.	CSB2.3.1.Define e representa o movemento de translación terrestre, o eixe do xiro e os polos xeográficos, asocia as estacións do ano ao seu efecto combinado e calcula os fusos horarios.
B2.4.Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais.	CSB2.4.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.
B2.5.Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores determinan o clima en España.	CSB2.5.1.Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que determinan en España.
B2.6.Recoñecer as zonas climáticas mundiais e os tipos de clima de España identificando algunhas das súas características básicas.	CSB2.6.1.Explica que é unha zona climática, nomeando as tres zonas climáticas do planeta e describindo as súas características principais. CSB2.6.2 Describe e sinala nun mapa os tipos de climas de España, e as zonas ás que afecta cada un, interpretando e analizando climogramas de distintos territorios de España e relacionándoos co clima ao que pertence.
B3.5.Comprender e interpretar os principais conceptos demográficos e os factores xeográficos, sociais, económicos ou culturais que inciden nos datos de poboación.	CSB3.5.1.Define demografía e poboación, comprende os principais conceptos demográficos e os principais factores que afectan á de poboación.
B3.6.Distinguir os principais trazos da poboación española explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente.	CSB3.6.1.Describe os principais rasgos da poboación española. CSB3.6.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.
B3.7.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación española.	CSB3.7.1 Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de inmigrantes ao noso país. CSB3.7.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación

	española: migracións, envellecemento, etc.
B4.6. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.	CSB4.6.1. Aprecia a herdanza cultural a escala local e nacional como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.

4.5. Ciencias da natureza

4.5.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
BLOQUE 1 - INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Iniciación á actividade científica. ▪ B1.2. Emprego de diferentes fontes de información. ▪ B1.3. Lectura de textos propios da área. ▪ B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados. ▪ B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.). ▪ B1.6. Xestión de ficheiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facer predicións sobre sucesos naturais, integrar datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Busca, selecciona e organiza información concreta sobre un feito ou fenómeno natural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relaciona o vocabulario dos temas tratados con obxectos ou fenómenos naturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as opcións dun tratamento de texto 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Consulta documentos escritos de carácter técnico ou científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.5. Efectúa buscas guiadas de información na rede. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Accede á información que busca utilizando a Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.6. Coñece e aplica estratexias de acceso e traballo na rede. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Accede á información que busca utilizando a Internet. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade. ▪ B1.8. Traballo individual e cooperativo. ▪ B1.9. A igualdade entre homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia. ▪ B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións. ▪ CNB1.3.1. Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, amosando 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza unha tarefa con autonomía ▪ Sabe realizar traballos de forma individual e en equipo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. A conduta responsable. ▪ B1.11. A relación cos demais. A resolución pacífica de conflitos. ▪ B2.12. Toma de decisións: criterios e consecuencias. ▪ B1.13. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. ▪ B1.14. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. ▪ B1.15. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. ▪ B1.16. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula. ▪ B1.17. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e do seu poder de adición. 	<p>seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais.</p>	<p>habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece e aplica as normas de utilización dos instrumentos de clase, de laboratorio e de campo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.3. Utiliza algúns recursos ao seu alcance proporcionados polas tecnoloxías da información para comunicarse e colaborar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Busca información utilizando recursos dixitais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.18. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rexistra un plan de traballo en soporte papel ou soporte dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ i 	<p>seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes soportes.</p>		<p>conclusións e comunicando os resultados.</p>			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora un informe aplicando as normas de presentación utilizando soporte papel ou dixital 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Proba escrita
BLOQUE 2. O SER HUMANO E A SAÚDE						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. As funcións vitais no ser humano: recoñecemento da nutrición como unha función vital para os seres humanos. ▪ B2.2. Identificación dos aparellos relacionados con ela (aparellos respiratorios, dixestivo, circulatorio e excretor). ▪ B2.3. Recoñecemento das características básicas do sistema reprodutor humano e as diferenzas entre sexos. Funcionamento do sistema reprodutor. ▪ B2.4. Descrición dos sentidos e do sistema nervioso e valoración da súa importancia en relación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano, establecendo algunhas relacións fundamentais entre eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Describe a organización dos seres vivos e identifica a forma e as partes da célula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	<p>co medio e co resto dos seres humanos.</p> <ul style="list-style-type: none"> B2.5. O aparello locomotor. 					
			<ul style="list-style-type: none"> CNB2.1.2. Identifica as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> Indica as diferentes funcións dos compoñentes do corpo humano. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Proba escrita Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> a b c d h k m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Saúde e enfermidade. Principais enfermidades que afectan aos aparellos e sistemas do organismo humano. B2.7. Hábitos saudables para previr enfermidades. B2.8. Trastornos alimenticios. B2.9. Efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. B2.10. Tipos de dietas. Elaboración de menús saudables. Clasificación de alimentos. Análise de etiquetas de produtos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables, coñecendo as repercusións para a saúde do seu modo de vida. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB2.3.1. Investiga sobre enfermidades relacionadas cunha alimentación inadecuada e presenta conclusións en diversos soportes. CNB2.3.2. Coñece os principios das dietas equilibradas, e elabora menús variados identificando ás prácticas saudables. CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. 	<ul style="list-style-type: none"> Diferencia entre obesidade, bulimia, anorexia Coñece as características dunha alimentación saudable. Recoñece os efectos das drogas sobre o corpo humano. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CMCCT CCL CSC CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Proba escrita Análise das producións Proba oral Proba escrita Análise das producións Proba oral Proba escrita Análise das producións
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS						
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Seres vivos e seres inertes. Diferenciación. B3.2. Organización interna dos seres vivos e estrutura dos seres vivos: células, tecidos: tipos; órganos; 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas. Identificar as principais características e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas, nomeando as principais características e funcións de cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> Explica as características das células, diferencia tecidos e órganos 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Proba escrita Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	aparells e sistemas: principais características e funcións.					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Os seres vivos: características, clasificación e tipos. ▪ B3.4. Os animais vertebrados e invertebrados, características e clasificación. ▪ B3.5. As plantas: a estrutura e fisioloxía. A fotosíntese. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.1. Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece as características dos seres vivos e é capaz de clasificalos segundo o grupo ao que pertencen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais vertebrados, invertebrados e plantas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificar diferentes tipos de animais e plantas a partir dunha guía visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e ▪ h ▪ i ▪ l ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. ▪ B3.7. Características e compoñentes dun ecosistema. ▪ B3.8. Observación e estudo dun ecosistema próximo, recoller datos, facer hipóteses e recollendo os resultados en diferentes soportes. ▪ B3.9. Actuacións humanas que modifican o medio natural. Extinción de especies. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.1. Coñece e explica, con rigorosidade, as principais características e compoñentes dun ecosistema. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica os compoñentes dun ecosistema e o seu funcionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.2. Investiga con criterio científico, ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece as características dos principais hábitats 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.3. Identifica algunhas actuacións humanas que modifican o medio natural e as causas de extinción de especies e explica algunhas actuacións para o seu coidado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explica o concepto de biodiversidade e relaciona a actividade humana coa mesma 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Interese pola observación e polo estudo rigoroso de todos os seres vivos. B3.11. Emprego de medios tecnolóxicos para o estudo dos seres vivos. 		<ul style="list-style-type: none"> CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica. CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utiliza os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados e comunica de xeito oral e escrito os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> Mostra interese pola observación científica Observa e rexistra relacións entre seres vivos da mesma e de diferentes especies 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CMCCT CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Observación Análise das producións
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA						
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Comparación e clasificación dos materiais segundo propiedades físicas observables: dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Coñecer e comparar para clasificar materiais segundo as súas propiedades observables: dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB4.1.1. Coñece e clasifica materiais segundo as súas propiedades (dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica). 	<ul style="list-style-type: none"> Determina a dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade dos materiais 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Proba escrita Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> e g h 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Diferentes procedementos para a medida da masa e do volume dun corpo. B4.3 Explicación de fenómenos físicos observables en termos de diferenzas de densidade. A flotación nun medio líquido. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para determinar: a masa e o volume dun corpo e as principais características da flotación dos corpos. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB4.2.1. Utiliza diferentes procedementos para determinar a medida da masa e do volume dun corpo. CNB4.2.2. Describe a diferenza entre masa e volume. CNB4.2.3. Identifica e explica as principais características da flotación nun medio líquido. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece diferentes instrumentos de medida da masa e o volume dos corpos Recoñece a presenza ou ausencia de masa nunha colección de elementos. Explica a densidade dos materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CMCCT CCL CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Proba escrita Análise das producións Proba oral Proba escrita Análise das producións Proba oral Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
						<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> a e h 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Fontes de enerxía e materias primas: a súa orixe. Enerxías renovables e non renovables. B4.5. Fontes de enerxías renovables e non renovables. O desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Identificar e explicar as características das fontes de enerxía renovables e non renovables e a súa influencia no desenvolvemento sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB4.3.1. Identifica e explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece e explica as diferentes enerxías 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Proba oral Proba escrita Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> b c e g h i 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Realización de experiencias sinxelas sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá e doméstica: a combustión, a oxidación e a fermentación. B4.7. Identificación de produtos químicos habituais no fogar e dos posibles riscos para o organismo. B4.8. Identificación na etiquetaxe dos símbolos de perigo máis comúns. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Realizar experiencias sinxelas, de forma cooperativa, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciación hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB4.4.1. Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciación hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes. CNB4.4.2. Identifica produtos químicos habituais no fogar e os posibles riscos para o organismo. CNB4.4.3. Identifica e explica os símbolos de perigo máis comúns na etiquetaxe. CNB4.4.4. Respecta as normas de uso, de seguridade, de conservación e de mantemento dos instrumentos de observación 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza sinxelas experiencias para predicir cambios na forma e no estado dos obxectos. Recoñece produtos químicos habituais no fogar e os posibles riscos para o organismo Recoñece os símbolos dos envases de produtos químicos presentes no fogar Respecta as normas de uso dos instrumentos de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSIEE CCL CD CMCCT CMCCT CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Proba oral Análise das producións Proba oral Análise das producións Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
			e dos materiais de traballo, na aula e no centro.			
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ e ▪ h ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Uso das máquinas eléctricas na vida cotiá e doméstica. Normas de seguridade. ▪ B5.2. As máquinas eléctricas. ▪ B5.3. A transmisión da electricidade. ▪ B5.4. Elementos dos circuitos eléctricos. ▪ B5.5. Efectos da electricidade. ▪ B5.6. Condutores e illantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Planificar e construír, de forma cooperativa, un circuíto eléctrico simple que responda a un problema dado, atendendo ás normas de seguridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.1. Observa e identifica os elementos dun circuíto eléctrico e constrúe un. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica os elementos dun circuíto eléctrico 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.2. Observa, identifica e explica algúns efectos da electricidade da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece a presenza e a utilidade de electrodomésticos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.3. Expón exemplos de materiais condutores e illantes, argumentado a súa exposición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diferencia materiais condutores e illantes 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Investigar sobre a evolución dun obxecto, aparello ou máquina ao longo da historia, utilizando distintas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Investigar sobre a evolución dun obxecto, aparello ou máquina ao longo da historia, utilizando distintas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.1. Coñece algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade e explica os beneficios ou riscos para á sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le biografías e historias de investigadores, inventores e científicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.2. Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece os avances que proporcionou o desenvolvemento tecnolóxico en diferentes áreas da sociedade actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.3. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece os avances da ciencia nos diferentes ámbitos da sociedade actual 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proba oral ▪ Proba escrita ▪ Análise das producións
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. A ciencia: presente e futuro da sociedade. Beneficios e riscos das 					

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	tecnoloxías e produtos. Importantes descubrimentos e inventos.		nas tecnoloxías da información e a comunicación.			

4.5.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos catro primeiros temas que son:

TEMA 1. OS SERES VIVOS

TEMA 2. AS PLANTAS

TEMA 3. OS ANIMAIS VERTEBRADOS

TEMA 4. OS ANIMAIS INVERTEBRADOS

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos os temas 5 e 8 que son:

TEMA 5. OS ECOSISTEMAS

TEMA 6. A FUNCIÓN DE NUTRICIÓN NO SER HUMANO

TEMA 7. OS ALIMENTOS

TEMA 8. AS FUNCIÓNS DE RELACIÓN E REPRODUCCIÓN NO SER HUMANO

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos os temas 9 e 12 que son:

TEMA 9. A MATERIA

TEMA 10. OS RECURSOS NATURAIS

TEMA 11. AS MÁQUINAS ELÉCTRICAS

TEMA 12. AVANCES TÉCNICOS

Debemos ter en conta que esta planificación **é flexible**, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.5.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.5.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.5.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa, tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.
- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)
- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.
- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.
- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 60 % da nota, a actitude cara a materia o 20 % e o traballo persoal e en grupo o 20 %

- Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.
- O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.
- Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliados.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.5.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso

4.5.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.

Ciencias naturais rematouse o temario o curso pasado. Aínda así farase unha avaliación inicial ao principio de cada tema para saber exactamente dende onde partimos na aprendizaxe e empezar a repasar os conceptos necesarios de cuarto de primaria que quedasen sen dar ou estean esquecidos.

4.5.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Ciencias da natureza)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facer predicións sobre sucesos naturais, integrar datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.
B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes.	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.
B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano, establecendo algunhas relacións	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano.

fundamentais entre eles.	
B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables, coñecendo as repercusións para a saúde do seu modo de vida.	CNB2.3.1. Investiga sobre enfermidades relacionadas cunha alimentación inadecuada e presenta conclusións en diversos soportes.
B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas. Identificar as principais características e funcións.	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas, nomeando as principais características e funcións de cada un deles.
B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.	CNB3.2.1. Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos.
B4.1. Coñecer e comparar para clasificar materiais segundo as súas propiedades observables: dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica.	CNB4.1.1. Coñece e clasifica materiais segundo as súas propiedades (dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica).
B4.3. Identificar e explicar as características das fontes de enerxía renovables e non renovables e a súa influencia no desenvolvemento sostible.	CNB4.3.1. Identifica e explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo.
B5.2. Investigar sobre a evolución dun obxecto, aparello ou máquina ao longo da historia, utilizando distintas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes.	CNB5.2.2. Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo.

4.6.Educación artística (plástica). Jorge A. Vázquez Blanco

4.6.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL						
▪ j ▪ e	▪ B1.1. Indagación sobre as posibilidades plásticas dos elementos naturais e o seu uso con fins expresivos.	▪ B1.1. Distinguir as diferenzas fundamentais entre as imaxes fixas e en movemento, clasificándoas seguindo patróns aprendidos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.1. Recoñece as imaxes fixas e en movemento e clasifícaaas ▪ EPB1.1.2. Debuxa aspectos da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de realizar debuxos de figuras fixas e en movemento ▪ Realiza composicións da vida cotiá 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Análise das producións
▪ j ▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Exploración das posibilidades de materiais, texturas, formas, cores etc. sobre diferentes soportes. ▪ B1.3. Análise da interrelación dos códigos e a intencionalidade comunicativa. ▪ B1.4. Interese por aplicar ás representacións plásticas os descubrimentos obtidos na exploración de materiais. ▪ B1.5. Exploración das posibilidades expresivas da liña segundo a forma, a dirección, a situación espacial e a sensación de movemento e de repouso. 	▪ B1.2. Identificar e describir os materiais, utensilios e soportes, texturas, formas e cores; comprobando as posibilidades que achegan para a creación artística.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.1. Identifica os recursos e os materiais utilizados para elaborar unha obra. ▪ EPB1.2.2. Analiza as posibilidades de materiais, texturas, formas e cores aplicadas sobre diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece os materiais e recursos empregados na aula ▪ Experimenta con diferentes materiais para crear 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Observación ▪ Análise das producións
▪ j ▪ e	▪ B1.6. Documentación, rexistro e valoración de formas artísticas e artesanais representativas da expresión cultural.	▪ B1.3. Aproximarse á lectura, análise e interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e	▪ EPB1.3.1 . Coñece a evolución da fotografía desde o branco/negro á cor, do formato papel ao dixital, e valora as posibilidades que proporciona a tecnoloxía.	▪ É capaz de recoñecer as diferentes épocas da fotografía	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Realización de fotografías (enfoque e planos) para enriquecer un informe, para recoller actividades de centro, para ilustrar unha noticia,... 	<p>históricos, comprendendo, de maneira crítica, o significado e función social, sendo capaz de elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> EPB 1.3.2. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando, a posterior, se o encadre é o máis axeitado para o propósito inicial. EPB 1.3.3. Recoñece os diferentes temas da fotografía. 	<p>É capaz de tomar fotografías diferenciando o encadre</p> <p>É capaz de clasificar fotografías por temas</p>	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Análise das producións
BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA						
<ul style="list-style-type: none"> j e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Uso de texturas para caracterizar imaxes e obxectos, e para o tratamento de imaxes dixitalizadas. B2.2. Preparación de documentos propios da comunicación artística: carteis, programas e guías. B2.3. Disposición á orixinalidade e á espontaneidade á hora de plasmar ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Experimentar coas imaxes como unha ferramenta para deseñar documentos de información e comunicación (carteis, guías, folletos etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.1.1. Realiza composicións que transmitan emocións e sensacións básicas, utilizando distintos elementos e recursos para os axustar ás necesidades. EPB2.1.2. Busca un cartel e confecciona o seu propio anuncio. 	<ul style="list-style-type: none"> Representa sentimentos, emocións e estados de ánimo mediante o debuxo e a aplicación da cor É capaz de deseñar un anuncio co obxectivo de atraer a atención dos demais 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSIEE CCL CCEC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> j e a 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Comparación entre as formas que a representación do espazo adopta en diferentes áreas ou ámbitos, como mapas de estradas, guías, pintura de paisaxes e planos. B2.5. Construción de estruturas e transformación de espazos usando nocións métricas e de perspectiva. B2.6. Establecemento de revisións e reflexión sobre o traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Realizar planos, mapas e carteis, individualmente e en grupo; manexando as ferramentas básicas do debuxo xeométrico. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.1. Confecciona planos, e mapas simples coa axuda das ferramentas básicas, individualmente e en grupo. EPB2.2.2. Utiliza e manexa os elementos que estruturan o espazo gráfico (cuadrícula). EPB2.2.3. Participa nas actividades propostas e amosa interese por elas, colaborando sempre que se trate dun traballo en grupo 	<ul style="list-style-type: none"> Debuxa planos e mapas simples coas ferramentas básicas Utiliza correctamente a cuadrícula e é capaz de trazala dende diferentes perspectivas Realiza os traballos propostos tanto individualmente coma en grupo 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CSC CCEC CMCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Análise das producións Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Análise das formas de representación de volumes no plano segundo o punto de vista ou a situación no espazo. ▪ B2.8. Representación con distinta intencionalidade de formas abertas e pechadas, e dos límites e contornos e superficies. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Imaxinar, debuxar e elaborar obras tridimensionais con diferentes materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega o claroscuro e as sombras para conseguir efectos de volume 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volume. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Traballa con primeiros e segundos planos para dar sensación de volume 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Traza unha liña horizontal nas súas composicións para crear sensación de profundidade 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.4. Combina e analiza as cores para as utilizar correctamente na composición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Discrimina cores cálidas e frías e úsaas correctamente 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.5. Aproveita a diferenza das texturas achegadas polos lapis de cores e as ceras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza, diferencia e representa diferentes texturas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.3.6. Constrúe obxectos tridimensionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reproduce obxectos tridimensionais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Uso de texturas para caracterizar obxectos e imaxes. ▪ B2.10. Aplicación da posibilidade expresiva da liña, segundo a forma, a dirección, a situación no espazo e a sensación de movemento ou repouso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Representa, de forma persoal, ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.4.1. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, cores e tamaños axeitados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de facer debuxos de figuras e obxectos con dimensións proporcións e cores axeitados 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.4.2. Organiza os espazos das súas producións bidimensionais, utilizando 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de realizar unha composición proporcionada tendo en 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Recreación de espazos imaxinados aplicando conceptos básicos de composición, equilibrio e proporción. 		conceptos básicos de composición, equilibrio e proporción.	conta o espazo dispoñible		
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.3. Analiza e compara as texturas naturais e artificiais, así como as texturas visuais e táctiles, sendo capaz de realizar traballos artísticos utilizando estes coñecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza, diferencia e representa diferentes texturas de distintos materiais 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.4. Distingue o tema ou xénero de obras plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece o tema ou o xénero de diferentes obras 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.5. Realiza imaxes humanas, animais e casas, partindo dun bosquexo. 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza bosquejos e deseños previos dos obxectos que quere representar 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> a b c 	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Constancia e esixencia progresiva no proceso de realización de tarefas plásticas aplicando estratexias creativas e respectando as normas previamente establecidas. B2.13. Seguimento das normas e das instrucións de manexo e conservación de instrumentos, materiais e espazos. B2.14. Asunción de responsabilidades no traballo individual e colectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Participar con interese, coidando e respectando o material, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, respectando as normas e as regras previamente establecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.5.1. Valora os elementos e os recursos empregados para conseguir o efecto que máis se axuste ao resultado final. 	<ul style="list-style-type: none"> Experimenta con diferentes texturas e cores para conseguir os efectos desexados 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.5.2. Coida e respecta os materiais, os utensilios e os espazos utilizados. 	<ul style="list-style-type: none"> É coidadoso/a cos materiais 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.5.3. Participa e amosa interese polas actividades propostas, colaborando na recollida e na organización do material. 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza as actividades propostas con interese e coidado 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> h b 	<ul style="list-style-type: none"> B2.15. Elaboración de deseños previos á realización dunha obra 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Amosar interese polo traballo, apreciando e valorando a correcta 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.6.1. Completa e realiza os debuxos utilizando os coñecementos aprendidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Aplica os coñecementos adquiridos nas actividades propostas 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	<p>para chegar ao resultado final con orde e limpeza.</p> <ul style="list-style-type: none"> B2.16. Establecemento de protocolos de organización, orde, limpeza e presentación. 	<p>realización de actividades e a presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.6.2. Presenta as tarefas con orde e limpeza respectando as normas e indicacións establecidas. EPB2.6.3. Amosa interese polo traballo e a aplicación, apreciando a correcta realización dos exercicios e actividades. 	<ul style="list-style-type: none"> Presenta as actividades propostas con orde e limpeza Pon interese nas actividades propostas axustándoas as instrucións recibidas 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións Observación Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> i j 	<ul style="list-style-type: none"> B2.17. Documentación sobre producións artísticas nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación para un sinxelo tratamento das imaxes, o deseño, a animación e a difusión dos traballos elaborados. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Utilizar e manexar as tecnoloxías da información e da comunicación como medio de información, investigación e deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.7.1. Emprega as novas tecnoloxías para se iniciar no deseño dixital, no tratamento de imaxes ou na animación. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega as novas tecnoloxías para elaborar algúns deseños 	<ul style="list-style-type: none"> CD CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
BLOQUE 3. DEBUXO XEOMÉTRICO						
<ul style="list-style-type: none"> h j 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Exploración das posibilidades da liña recta para iniciar os traballos de xeometría. B3.2. Seguimento de normas e das instrucións de manexo das ferramentas básicas do debuxo técnico. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Coñecer e utilizar as ferramentas básicas do debuxo xeométrico. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.1 Coñece e usa as principais ferramentas básicas do debuxo xeométrico (regra, escuadro, cartabón, semicírculo etc.) EPB3.1.2. Utiliza o trazado de rectas paralelas. EPB3.1.3. Traza ángulos rectos, de 30 e de 60 graos utilizando as ferramentas básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de recoñecer e usar as ferramentas básicas do debuxo xeométrico Usa as ferramentas do debuxo xeométrico para trazar distintos tipos de liñas Usa as ferramentas do debuxo xeométrico para trazar distintos tipos de ángulos 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT CCEC CMCCT CCEC CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións Observación Análise das producións Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.4. Manexa os efectos visuais da perspectiva para debuxar triángulos e cuadriláteros. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de realizar composicións utilizando figuras xeométricas 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.5. Representa e aplica adecuadamente o eixe de simetría. 	<ul style="list-style-type: none"> Reproduce unha figura simétrica a partir dun modelo 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.6. Representa formas xeométricas con precisión e coa axuda da cuadrícula e as ferramentas básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> Utiliza correctamente a cuadrícula para copiar figuras 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións

4.6.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos catro primeiros temas que son:

1 ^{er} trimestre								
Unidade	Tema 1	Tema 2	Tema 3	Tema 4	Tema 5	Tema 6	Tema 7	Tema 8
1.	Comunicámonos	Elementos da linguaxe plástica	Ti debuxas, o ordenador axúdache	Queres ser debuxante de cómics?	Creando volumes	Facendo o plano da túa aula	Saber observar	Ao peche
	<ul style="list-style-type: none"> Elementos da comunicación visual Finalidade das imaxes Metáforas visuais 	<ul style="list-style-type: none"> O punto A liña A maxia da cor A forma: traballamos como Matisse 	<ul style="list-style-type: none"> O bosquejo Deseñamos 	<ul style="list-style-type: none"> Elementos básicos do cómic Os planos e as liñas cinéticas 	<ul style="list-style-type: none"> Representar volumes en 3D Representación bidimensional O modelado en 3D 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretar planos e mapas 	<ul style="list-style-type: none"> Petroglifos e pinturas rupestres 	<ul style="list-style-type: none"> Que aprendiches? Avalíate Reforza Amplía

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas que son:

2º trimestre								
Unidade	Tema 1	Tema 2	Tema 3	Tema 4	Tema 5	Tema 6	Tema 7	Tema 8
3. Soños, fantasía e imaxinación	Quero ser artista	Como o ves?	Limando asperezas	Poesía visual	Estampando a nosa camiseta	Saber observar	-	Ao peche
	<ul style="list-style-type: none"> O surrealismo 	<ul style="list-style-type: none"> O plano A simetría As proporcións 	<ul style="list-style-type: none"> As texturas As ceras 		<ul style="list-style-type: none"> Materiais Técnicas 	<ul style="list-style-type: none"> Cerámica Arte Popular 	-	<ul style="list-style-type: none"> Que aprendiches? Avalíate Reforza Amplía

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas que son:

3º trimestre								
Unidade	Tema 1	Tema 2	Tema 3	Tema 4	Tema 5	Tema 6	Tema 7	Tema 8
5. Enganamos á vista?	Rodeados pola xeometría	A circunferencia	A xeometría na arte	A mover o esqueleto	Preto ou lonxe	Protexendo o medio ambiente	Saber observar	Ao peche
	<ul style="list-style-type: none"> Recta, semirecta e segmento Ángulos Triángulos e cuadriláteros 	<ul style="list-style-type: none"> Elementos da circunferencia 	<ul style="list-style-type: none"> A xeometría na pintura A xeometría na arquitectura Deseños xeométricos e composicións modulares Formas segundo a súa orixe Formas segundo a súa estrutura 	<ul style="list-style-type: none"> Movemento e repouso Arte óptica 	<ul style="list-style-type: none"> Preto ou lonxe, perspectiva Elementos da perspectiva 		<ul style="list-style-type: none"> M.C. Escher 	<ul style="list-style-type: none"> Que aprendiches? Avalíate Reforza Amplía

Debemos ter en conta que esta planificación **é flexible**, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.6.3. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais.

Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formaremos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Todo isto en canto a seguridade debido a situación actual de pandemia o aconselle, se non se intentará a relación empregando os chats e foros para traballo en equipo.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave.

Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real.

Na medida das posibilidades, e aproveitando a nosa participación no proxecto E-dixgal, empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas.

Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.6.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto dixital, ordenador revistas, láminas de observación, material de debuxo (regla, cartabón, escuadra, compás...), bloc de debuxo, produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, encerado, mapa, biblioteca...

4.6.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

A entrega de todos os traballos propostos ao longo do trimestre constituirán o 60 % da nota, a actitude cara a materia o 20 % e o traballo persoal e en grupo o 20 %

→ A entrega de traballos: por norma xeral recolleranse os traballos unha vez rematados para a súa valoración, excepcionalmente pediranse unha semana antes de que remate a avaliación a aqueles alumnos que non os tiveran entregado antes. Non entregar todos os traballos obrigatorios da avaliación repercutirá nun suspenso na materia.

→ O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o bloc, as actividades que se realizarán na aula e na casa.

→ Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.6.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula. Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.6.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.

En plástica rematouse o temario o curso pasado. Aínda así farase unha avaliación inicial ao principio de cada tema para saber exactamente dende onde partimos na aprendizaxe e empezar a repasar os conceptos necesarios de cuarto de primaria que quedasen sen dar ou estén esquecidos.

4.6.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Plástica)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B2.2. Realizar planos, mapas e carteis, individualmente e en grupo; manexando as ferramentas básicas do debuxo xeométrico.	EPB2.2.1. Confecciona planos, e mapas simples coa axuda das ferramentas básicas, individualmente e en grupo.
B2.4. Representa, de forma persoal, ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.	EPB2.4.1. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, cores e tamaños axeitados.
B2.5. Participar con interese, coidando e respectando o material, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, respectando as normas e as regras previamente establecidas.	EPB2.5.1. Valora os elementos e os recursos empregados para conseguir o efecto que máis se axuste ao resultado final. EPB2.5.2. Coida e respecta os materiais, os utensilios e os espazos utilizados. EPB2.5.3. Participa e amosa interese polas actividades propostas, colaborando na recollida e na organización do material.
B2.6. Amosar interese polo traballo, apreciando e valorando a correcta realización de actividades e a presentación.	EPB2.6.1. Completa e realiza os debuxos utilizando os coñecementos aprendidos. EPB2.6.2. Presenta as tarefas con orde e limpeza respectando as normas e indicacións establecidas. EPB2.6.3. Amosa interese polo traballo e a aplicación, apreciando a correcta realización dos exercicios e actividades.

4.7. Valores sociais e cívicos. Jorge A. Vázquez Blanco

4.7.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. O autoconcepto. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.1.1. Actúa de forma respectable e digna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende a reflexión sobre a dignidade do ser humano, os dereitos humanos e a liberdade 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. ▪ B1.3. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.1. Utiliza, de xeito guiado, estratexias de reestruturación cognitiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expresa una opinión durante un diálogo o un debate sobre una cuestión de certa complexidade do mundo actual de forma estruturada e empregando razoamentos adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.2. Aplica o autocontrol á toma de decisión e á resolución de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aprende e inventa técnicas ou estratexias de autocontrol en situacións conflitivas e reflexiona sobre como aplicarlas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.3. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Transmite sentimentos e ideas en diálogos e actividades de grupo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
▪ b	▪ B1.4. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora.	▪ B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	▪ VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos.	▪ Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable e construtivo	▪ CSC ▪ CSIEE	▪ Observación
			▪ VSCB1.3.2. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas, expresando propostas de mellora.	▪ Recoñece e describe de forma realista e axustada a súa forma de levar a cabo as tarefas	▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE	▪ Observación ▪ Análise das producións
▪ b ▪ m	▪ B1.5. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo e nunha mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración	▪ B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	▪ VSCB1.4.1. Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación.	▪ Comprende a reflexión sobre a dignidade do ser humano, os dereitos humanos ea liberdade	▪ CSC ▪ CSIEE	▪ Observación ▪ Análise das producións
			▪ VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	▪ Mantén unha actitude positiva e optimista ante discusións ou problemas	▪ CSC ▪ CSIEE	▪ Observación ▪ Análise das producións
▪ a ▪ c	▪ B1.6. A iniciativa. O emprendemento. A automotivación. A autoproposta de desafíos. A importancia da iniciativa privada na vida económica e social. ▪ B1.7. Busca e elaboración de información por diversas fontes.	▪ B1.5. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	▪ VSCB1.5.1. Identifica, define problemas sociais e cívicos e achega solucións potencialmente efectivas.	▪ Transmite ideas ou opinións sobre problemas do mundo actual e achega posibles solucións	▪ CSIEE ▪ CSC	▪ Observación ▪ Análise das producións
			▪ VSCB1.5.2. Define e formula claramente problemas de convivencia e achega solucións potencialmente efectivas.	▪ Identifica problemas de convivencia e achega posibles solucións	▪ CSC ▪ CCL	▪ Observación ▪ Análise das producións
▪ b	▪ B1.8. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. Causas e	▪ B1.6. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal,	▪ VSCB1.6.1. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha	▪ É capaz de analizar as vantaxes e os inconvenientes dunha solución a un problema	▪ CSC ▪ CSIEE	▪ Observación ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	consecuencias das accións propias. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	posible solución antes de tomar unha decisión ética.			
BLOQUE 2. A COMPRESIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS						
m	B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos.	B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, para expresar con coherencia opinión, sentimentos e emocións.	Axusta o ton e o volume da voz, vocaliza e emprega os xestos correctamente en diálogos	CCL CSC	Observación Análise das producións
			VSCB2.1.2. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais e debates.	Axusta o ton e o volume da voz, vocaliza e emprega os xestos correctamente en exposicións	CCL CSC CAA CSIEE	Observación Análise das producións
b m e	B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.2.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	Intervén nunha conversación e reconsidera as súas opinións a partir das intervencións doutras persoas.	CCL CSC	Observación
			VSCB2.2.2 Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	Analiza de forma colaborativa dentro de un grupo diferentes situacións e as súas posibles repercusións.	CCL CSC CSIEE	Observación
			VSCB2.2.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario	CAA CSIEE CSC CCL	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ m ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que iniben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación e facilitar o achegamento co seu interlocutor nas conversas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Amosa interese polo coñecemento das normas de conducta, de comunicación e de cortesía no seu entorno 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.3.2. Comparte sentimentos durante o diálogo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escolta e intenta comprender os sentimentos dos demais durante os diálogos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.3.3. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende a importancia da empatía e a comprensión do interlocutor nos diálogos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.3.4. Recoñece os elementos que bloquean a comunicación en diferentes situacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece e reflexiona sobre os roles, pautas e actitudes a seguir para dialogar de forma axeitada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Empregar a aserción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.4.1. Realiza unha defensa tranquila e respectuosa das posicións persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora positivamente a diversidade cultural e as diferencias persoais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exprésase empregando unha linguaxe positiva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.5.1. Infíre, de xeito guiado, e dá o sentido adecuado á expresión das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Asimila os coñecementos transmitidos por outros compañeiros e reelabóraos, compárteos y contrástaos a partir dos propios 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.		<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.5.2. Relaciona diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns. 	<ul style="list-style-type: none"> Escoita e intenta comprender as ideas, sentimentos e opinións dos demais 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. A intelixencia interpersoal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.6.1. Interacciona con empatía. 	<ul style="list-style-type: none"> Escoita e intenta comprender as ideas, sentimentos e opinións dos demais 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.6.2 Emprega diferentes habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> Interactúa adecuadamente con todo tipo de persoas adaptando as súas expresións 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> a o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. As diferenzas culturais. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado. B2.8. A diversidade. Respecto polos costumes e modos de vida diferentes ao propio. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.7.1. Comprende e aprecia positivamente as diferenzas culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> Valora positivamente a diversidade cultural e as diferenzas entre persoas 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo. B2.10. Creación de textos empregando a linguaxe verbal e non verbal para 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> Escoita e intenta comprender aos seus compañeiros durante as súas intervencións 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua. 	<ul style="list-style-type: none"> Reflexiona sobre a amizade e valóraa positivamente así coma as relacións cos seus compañeiros e compañeiras de clase 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	comunicar ideas, sentimentos e situacións.		<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.8.3. Consegue a aceptación dos compañeiros e compañeiras. 	<ul style="list-style-type: none"> Valora positivamente a amizade e a relación cos compañeiros/as 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.8.4. Expón en historias creativas as características da relación da amizade. 	<ul style="list-style-type: none"> Intégrase en grupos de traballo e no grupo clase adoptando dinámicas de conducta e roles que favorecen a relación fluída cos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
BLOQUE 3. CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS						
<ul style="list-style-type: none"> b m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de convivencia no contorno inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizades, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. B3.2 Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> Mantén unha actitude positiva e colaborativa ante discusións e problemas 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza a súa conducta na aula e asume a súa responsabilidade na convivencia escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> b 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.1. Amosa boa disposición para ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> Está disposto/a a prestar e recibir axuda para a aprendizaxe 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos. <ul style="list-style-type: none"> B3.4. Estruturas e técnicas da aprendizaxe cooperativa. 		<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais. 	<ul style="list-style-type: none"> Adopta estratexias de axuda entre iguais 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> Ten boa disposición ao traballo en equipo e acepta as decisións tomadas pola maioría 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.1. Argumenta a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece e reflexiona sobre a necesidade das normas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.2. Participa na elaboración das normas da aula. 	<ul style="list-style-type: none"> Escoita as propostas dos compañeiros nun traballo en grupo para elaborar normas escolares 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.3. Respecta as normas do centro escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> Respecta as normas de toda a comunidade educativa 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A transformación do conflito en oportunidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo. 	<ul style="list-style-type: none"> Aprecia o uso do diálogo e a comunicación como medio para resolver conflitos 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións. 	<ul style="list-style-type: none"> Reflexiona sobre como identificar e resolver conflitos 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de 	<ul style="list-style-type: none"> Media na resolución de conflitos utilizando unha linguaxe positiva 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
			<p>pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.</p> <ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de comprender os diferentes puntos de vista das partes en conflito 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
d	B3.7. A responsabilidade social e a xustiza social. Identificación e análise crítico das causas que provocan situacións de marxinación, de discriminación e de inxustiza social.	B3.5. Comprender o sentido da responsabilidade social e a xustiza social empregando a capacidade de reflexión, síntese e estruturación.	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.1. Razona o sentido da responsabilidade social e da xustiza social. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece a súa contribución como responsabilidade de todos para o benestar da sociedade 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.2. Identifica e analiza criticamente desigualdades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica e ten unha actitude crítica ante situacións de discriminación ou sexismo 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.3. Describe condutas solidarias. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de describir condutas solidarias 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
a m	B3.8. Desenvolvemento de actitudes de comprensión, de superación de prexuízos e de estereotipos, de cooperación e de solidariedade ante problemas e necesidades doutras persoas. Protección e amparo das persoas máis desfavorecidas.	B3.6. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor.	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.1. Amósase xeneroso no seu contorno próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> Empatiza coas demais persoas e está disposto/a a axudar 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.2. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos. 	<ul style="list-style-type: none"> É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas con exposicións orais 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.3. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa 	<ul style="list-style-type: none"> Practica o altruísmo no seu entorno próximo2 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusión de minorías étnicas, os campos de concentración, o holocausto. Os dereitos e deberes do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.7.1. Coñece e respecta os dereitos e deberes do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece e respecta os dereitos e deberes do alumnado 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais, de xeito guiado, de situacións escolares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É capaz de axuizar condutas no entorno escolar 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.7.3 Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica os valores persoais a partir dos cales expresa as súas opinións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusións das minorías. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Respetar os valores universais comprendendo a necesidade de garantir os dereitos básicos de todas as persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.8.1. Argumenta o carácter universal dos dereitos humanos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expón unha reflexión sobre a dignidade e os dereitos humanos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.8.2. Expón a importancia de que todas as persoas gocen dos dereitos básicos: saúde, benestar, alimentación, vestido, vivenda e asistencia médica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expón a importancia e a necesidade de preservar o respecto dos dereitos humanos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.8.3. Axuiza criticamente as circunstancias de persoas que viven en situacións de privación dos dereitos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Propón actuacións para afrontar situacións da vida real nas que se vulneran os dereitos humanos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Convivencia pacífica en sociedade e valores nos que se apoia: respecto, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.9.1. Argumenta e expón mediante imaxes a importancia de garantir a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le algúns dos artigos e analiza as imaxes dunha declaración de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
	<p>tolerancia, solidariedade, xustiza, compromiso, cooperación e cultura de paz. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a convivencia e o benestar dos grupos sociais.</p> <ul style="list-style-type: none"> B3.12. Formas de discriminación: racismo, xenofobia, homofobia, transfobia, desigualdade de oportunidades. B3.13. Feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, campos de concentración, o holocausto e segregación por enfermidade. Análise. 	<p>nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.</p>	<p>igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.</p> <ul style="list-style-type: none"> VSCB3.9.2. Descubre e axuíza criticamente casos próximos de desigualdade e discriminación. 	<p>dereitos universais e comenta o seu significado.</p> <ul style="list-style-type: none"> Selecciona textos identificando trazos e expresións que manifesten sexismo ou algún tipo de discriminación. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> d m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.14. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidades de homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.10.1. Axuíza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres. VSCB3.10.2. Colabora con persoas doutro sexo en diferentes situacións escolares. VSCB3.10.3. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo. 	<ul style="list-style-type: none"> É crítico/a coas actitudes de falta de respecto á igualdade Relaciónase e colabora coas persoas doutro sexo Interésase polas actividades independentemente do seu sexo e participa nelas 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CSC CSIEE CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións Observación Análise das producións Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
a	B3.15. Os valores sociais e a democracia. Os principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española. Dereitos e deberes. Características que debe posuír unha sociedade democrática.	B3.11. Respetar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os Dereitos e Deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organización e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno.	VSCB3.11.1. Reflexiona sobre os dereitos e deberes da Constitución Española.	Recoñece e clasifica os principais dereitos, deberes e liberdades cidadás propios dunha sociedade democrática	CSC	Observación Análise das producións
			VSCB3.11.2. Expresa a importancia de garantir os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás do seu contorno.	Expón a necesidade de garantir os dereitos e deberes dos cidadáns	CSC CCL	Observación Análise das producións
			VSCB3.11.3. Participa no benestar da contorna próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	Comprende a súa capacidade para mellorar o benestar das persoas do seu contorno	CSC CSIEE	Observación Análise das producións
a	B3.16. Características da convivencia democrática. Valores cívicos na sociedade democrática: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, cooperación e cultura de paz.	B3.12. Coñecer e expresar as notas características da convivencia democrática e a importancia dos valores cívicos na sociedade democrática realizando razoamentos críticos.	VSCB3.12.1. Expresa as notas características da convivencia democrática.	Expón as características dunha sociedade democrática	CSC CCL	Análise das producións
			VSCB3.12.2. Argumenta a importancia dos valores cívicos na sociedade democrática.	Empatiza coa situación das persoas desfavorecidas, que padecen inxustizas ou con problemas e desenvolve actitudes solidarias.	CSC CCL	Observación Análise das producións
h o i	B3.17. O respecto e a conservación do medio ambiente. A actitude crítica ante a falta de respecto e conservación do medio ambiente. B3.18 Realización e interpretación de gráficos sinxelos	B3.13. Contribuír á conservación do medio ambiente mantendo unha actitude crítica ante as faltas de respecto.	VSCB3.13.1. Analiza, explica e expón as causas e consecuencias da intervención humana no medio.	Expón as causas e consecuencias da intervención humana no medio	CSC CSIEE	Análise das producións
			VSCB3. 13.2. Investiga criticamente a intervención humana no medio ambiente e comunica os resultados.	Contribúe a conservación de medio, recoñecendo a intervención humana no mesmo e os seus efectos	CSC CAA CSIEE CMCT	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.13.3. Argumenta comportamentos de defensa e recuperación do equilibrio ecolóxico e de conservación do medio ambiente. 	<ul style="list-style-type: none"> Expón argumentos sobre a necesidade da conservación do medio ambiente 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> a i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.19. Condutas responsables no uso das TIC: autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. Análise da realidade que presentan os medios de comunicación para desenvolver a capacidade crítica e responsable. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.14. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.14.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> Fai un uso apropiado das novas tecnoloxías 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.14.2. Coñece o emprego seguro das novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> Fai un uso seguro das novas tecnoloxías 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> n 	<ul style="list-style-type: none"> B3.20. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e dos grupos de risco nos accidentes de tráfico. B3.21. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.15. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.15.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia e a promoción do respecto das normas de educación viaria. 	<ul style="list-style-type: none"> Participa en campañas na escola de concienciación sobre o respecto das normas de educación viaria 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.15.2. Analiza información na prensa en relación cos accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> Investiga na prensa acerca dos accidentes de tráfico 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CMCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.15.3. Investiga sobre as principais causas dos accidentes de tráfico coa axuda das novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> Busca en internet datos sobre as causas dos accidentes de tráfico 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.15.4. Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> Expón as consecuencias dos accidentes de tráfico 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao consecución	CC	Procedementos de avaliación
					<ul style="list-style-type: none"> CD 	
n	<ul style="list-style-type: none"> B3.22. Busca, selección, análise e elaboración de informacións en relación cos accidentes de tráfico. B3.23. Comunicación da información elaborada por diferentes medios B3.24. Identificación de actitudes e estratexias individuais e colectivas de prevención de riscos viarios. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.16. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.16.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> Investiga as principais causas dos accidentes de tráfico 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CAA CMCT 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.16.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica e describe prácticas para previr e detectar riscos 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.16.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza unha campaña explicando as principais medidas de prevención de accidentes 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións

4.7.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos dous primeiros temas que son:

TEMA 1. SAE DA COIRAZA

TEMA 2. A UNIÓN FAI A FORZA

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 3 e 4 que son:

TEMA 3. A ARMA MÁIS PODEROSA DO MUNDO

TEMA 4. TODOS IGUAIS, TODOS DISTINTOS.

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 5 e 6 que son:

TEMA 5. CÓIDAME, CÓIDATE.

TEMA 6. UNHA VOLTA POLO LIBRO, ATRÉVESTE.

Debemos ter en conta que esta planificación **é flexible**, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.7.3. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais.

Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formaremos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Todo isto en canto a seguridade debido a situación actual de pandemia o aconselle, se non se intentará a relación empregando os chats e foros para traballo en equipo.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave.

Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real.

Na medida das posibilidades, e aproveitando a nosa participación no proxecto E-dixgal, empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas.

Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.7.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto dixital, ordenador revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), bloc de debuxo, produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, encerado, mapa, biblioteca...

4.7.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 60 % da nota, a actitude cara a materia o 20 % e o traballo persoal e en grupo o 20 %

→ Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.

→ O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.

→ Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.7.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.7.7. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas a causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre do curso 2019/2020 e que deberán ser obxecto de tratamento no curso 2020/2021.

En Valores Sociais e Cívicos rematouse o temario o curso pasado. Aínda así farase unha avaliación inicial ao principio de cada tema para saber exactamente dende onde partimos na aprendizaxe e empezar a repasar os conceptos necesarios de cuarto de primaria que quedasen sen dar ou estean esquecidos.

4.7.8. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2020/2021 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Valores sociais e cívicos)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal.	VSCB1.1.1. Actúa de forma respectable e digna.
B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.2.1. Utiliza, de xeito guiado, estratexias de reestruturación cognitiva. VSCB1.2.2. Aplica o autocontrol á toma de decisión e á resolución de conflitos.
B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, para expresar con coherencia opinión, sentimentos e emocións.
B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	VSCB2.7.1. Comprende e aprecia positivamente as diferenzas culturais.
B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo.
B3.8. Respetar os valores universais comprendendo a necesidade de garantir os dereitos básicos de todas as persoas.	VSCB3.8.1. Argumenta o carácter universal dos dereitos humanos. VSCB3.8.2. Expón a importancia de que todas as persoas gocen dos dereitos básicos: saúde, benestar, alimentación, vestido, vivenda e asistencia médica.
B3.9. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.	VSCB3.9.1. Argumenta e expón mediante imaxes a importancia de garantir a igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.

5. CRITERIOS DE PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Os criterios de promoción entre cursos e ao final de etapa serán os seguintes:

O alumno ou a alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que se considere que logrou os obxectivos que correspondan ao curso realizado, ou os obxectivos da etapa, e que acadou o grao de adquisición necesario das competencias correspondentes.

Tomaranse como referencia as seguintes consideracións:

O alumno ou alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que:

- ✓ Non teña máis de tres materias con cualificación de insuficiente.
- ✓ Non teña cualificación de insuficiente nunha das linguas cooficiais e matemáticas.

A repetición considerarase unha medida de carácter excepcional e tomarase tras esgotar o resto das medidas ordinarias de reforzo e apoio para resolver as dificultades de aprendizaxe do alumnado. Poderá repetir unha soa vez durante a etapa, cun plan específico de reforzo ou recuperación e apoio, que será organizado polo centro de acordo co que estableza a consellería competente en materia educativa.

O equipo docente adoptará as decisións correspondentes sobre a promoción do alumnado tomando especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.

6. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Empregaremos ao remate do proceso a seguinte táboa para valorar o proceso de ensino e a práctica docente:

	1	2	3	4
Deseño distintas actividades de aprendizaxe para o logro de cada un dos obxectivos				
Motivo aos meus alumnos comunicándolles os obxectivos que quero acadar e a finalidade das actividades, partindo dos seus coñecementos previos.				
Relaciono os contidos con situacións reais, informándoos da utilidade e creando expectativas				
Emprego metodoloxías que favorezan o desenvolvemento dunha actitude positiva do alumno e que teña en conta os seus intereses				
Propoño actividades que favorecen a aprendizaxe autónoma				
Cando comezamos unha actividade nova, os alumnos/-as coñecen os obxectivos e competencias que se queren desenvolver, as diferentes actividades a realizar e como se lles vai avaliar.				
As actividades que propoño están relacionadas con situacións da vida real.				
En función das características de cada alumno suscito tarefas e logros diferentes.				
Propoño metodoloxías diversas.				

Tamén valoraremos aspectos organizativos sobre o emprego de materiais e distribución do grupo clase

Como organizo o grupo clase (expresado en porcentaxe de tempo)		%
	Traballo individual	
	Parellas	
	Pequeno grupo	
	Gran grupo	
Emprego recursos e materiais variados para a aprendizaxe		

7. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Para que o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que requira unha atención educativa diferente á ordinaria por presentar necesidades educativas especiais, dificultades específicas de aprendizaxe, trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH) ou altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e as competencias da etapa, estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas que aseguren o seu progreso adecuado.

Entre as medidas indicadas na epígrafe anterior considéranse as que garantan que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

A escolarización do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo rexeráse polos principios de normalización e inclusión e asegurará a súa non discriminación e a igualdade efectiva no acceso e permanencia no sistema educativo.

Correspóndelle á Administración educativa establecer as condicións de accesibilidade ao currículo do alumnado con necesidades educativas especiais, os recursos de apoio que favorezan ese acceso e, de ser o caso, os procedementos oportunos cando sexa necesario realizar adaptacións significativas dos elementos do currículo dese alumnado; adaptacións que se realizarán procurando o máximo desenvolvemento posible das competencias clave e que tomarán como referente para a avaliación continua e a promoción os elementos fixados nas devanditas adaptacións.

A escolarización do alumnado que se incorpore de forma tardía ao sistema educativo, realizarase atendendo ás súas circunstancias, aos seus coñecementos, á súa idade e ao seu historial académico. Quen presente un desfasamento no seu nivel de competencia curricular de

mais de dous anos poderá ser escolarizado no curso inferior ao que lle correspondería por idade. No caso de superar ese desfaseamento, incorporaranse ao curso correspondente á súa idade.

Para o alumnado que se incorpore de forma tardía ao sistema educativo adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e a recuperación, de ser o caso, do seu desfaseamento e que lle permitan continuar con aproveitamento os seus estudos.

No caso concreto deste grupo de alumnos recibirá varias sesións coas PT, o alumno que ten unha AC.

E por outra banda alumna que veu de Francia sairá coa AI, as sesións que o DO, considere oportunas.

8. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Durante o curso escolar celebraranse, como mínimo, as seguintes conmemoracións:

- 20 de novembro de 2020: Día Universal da Infancia.
- 25 de novembro de 2020: Día Internacional contra a Violencia de Xénero.
- Do 30 de novembro ao 7 de decembro de 2020: conmemoración da Constitución e do Estatuto de autonomía de Galicia.
- 3 de decembro de 2020: Día Internacional das Persoas con Discapacidade.
- 10 de decembro de 2020: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.
- 24 de xaneiro de 2021: Día Internacional da Educación.
- 30 de xaneiro de 2021: Día Escolar da non Violencia e da Paz.
- 8 de marzo de 2021: Día Internacional da Muller.
- 15 de marzo de 2021: Día Mundial dos Dereitos do Consumidor.
- Do 8 ao 12 de marzo de 2021: Semana da Prensa. Un día desta semana traballarase na aula con xornais.
- 7 de abril de 2021: Día Mundial da Saúde.
- Entre o 20 e o 24 de abril de 2021: Semana do Libro.
- 2 de maio de 2021: Día Internacional contra o Acoso Escolar.
- 9 de maio de 2021: Día de Europa.
- Do 11 ao 15 de maio de 2021: Semana das Letras Galegas.
- 5 de xuño de 2021: Día Mundial do Medio Ambiente.

Ademais, para favorecer a visibilidade e integrar de forma transversal a diversidade afectivo-sexual, realizaranse actividades específicas próximas ás datas de celebración

internacionais relacionadas co recoñecemento efectivo do dereito de lesbianas, gais, transexuais, bisexuais e intersexuais.

Ademais destas tamén se realizarán se fora posible dentro da situación actual de pandemia:

- ▶ Saídas ao contorno máis próximo ao centro.
- ▶ Actividades que xurdan ao longo do curso ofrecidas por distintas entidades.
- ▶ Participación do alumnado nas probas deportivas organizadas en deporte escolar (Plan Proxecta)

9. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS E PROCESOS DE MELLORA

Valoraremos a adecuación de obxectivos, contidos e criterios de avaliación á realidade do alumnado. Comprobaremos se as avaliacións das materias inclúen o grao de desenvolvemento das competencias básicas, se a metodoloxía empregada é coherente cos obxectivos previstos, se se aplicaron as medidas de atención á diversidade de forma axeitada, e se as aprendizaxes do alumnado con relación ao previsto están axustadas. Comprobaremos se o grao de desenvolvemento das programacións docentes foi suficiente e se a coordinación entre o profesorado cumpre as expectativas iniciais. Con todos estes datos poderemos avaliar globalmente todo o proceso

Para valorar a nosa propia programación e acometer as reformas necesarias co fin de melloralas, usaremos como ferramenta esta lista de valoración:

ASPECTOS DA REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN	1	2	3	4
Organizáronse os estándares en relación ás distintas unidades de programación.				
Definíronse axeitadamente os indicadores de logro dos estándares.				
Determináronse os estándares imprescindibles.				
Están correctamente asociados estándares, instrumentos de avaliación e indicadores de logro.				
Deseñouse a avaliación inicial e definiuse que facer cos seus resultados.				
Medidas de atención á diversidade: Tivéronse en conta medidas xerais de intervención educativa.				
Contempláronse medidas para o alumnado con NEAE.				
Fíxose unha AC no caso de estar autorizada.				
Atendeuse axeitadamente ao alumnado con sobredotación.				
Definíronse programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación vinculados aos estándares.				
Avaliouse a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación.				
Hai estratexias de promoción da lectura e da escritura.				
Hai estratexias para inserir as TIC no proceso de ensino.				
Aplícase a metodoloxía didáctica acordada.				
As tarefas están vinculadas a situacións reais, significativas e motivadoras para o alumnado.				
Cada instrumento de avaliación relaciónase cos estándares de aprendizaxe.				
Hai procedementos e instrumentos de avaliación variados.				
Os estándares imprescindibles están identificados.				
Infórmase ás familias e ao alumnado de estándares e criterios de cualificación.				
Análise dos resultados das avaliacións individualizadas.				
Coordinación entre o equipo didáctico.				
Coordinación do profesorado a nivel vertical: outros cursos e etapas.				

Tratamento preciso dos temas transversais.				
Actividades extraescolares e complementarias.				

10. PLAN DE RECUPERACIÓN

No apartado de cada materia de aprendizaxes non superadas en cada curso especificamos nos contidos pendentes que nos centraremos. Ademais farase unha avaliación inicial ao principio de cada tema para saber exactamente dende onde partimos na aprendizaxe e empezar a repasar os conceptos necesarios de cuarto de primaria que quedasen sen dar ou estén esquecidos.

11. MEDIDAS PARA A ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

En caso de que chegara a producirse, unha suspensión total ou parcial da actividade lectiva presencial no centro, por causa dun gromo, activarase o ensino a distancia, que se levará a cabo a través da aplicación de EVA dentro do proxecto Edixgal que xa comezaremos a usar dende o primeiro día de clase.

As clases por videoconferencia serán a través da aplicación falemos e se procurará que sexa unha vez a semana obrigatoria, e dando ao alumnado a opción de poderse conectar de forma diaria durante como mínimo unha hora.

As familias terán coñecemento de todas as conexións porque mandaráselles o enlace das reunións que faremos por falemos mediante Abalarmóbil. Ademais terase unha comunicación constante mediante a mesma aplicación. Tamén se poderán empregar outros medios de comunicación coas familias como o teléfono ou a videoconferencia.